

Høringssvar til Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO

KL har 22. februar 2019 modtaget ”Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)”. KL takker for invitationen til at kommentere.

KL finder, at det fremsendte udkast til vejledning er et fint lille bidrag, som kommunerne kan bruge til at forberede sig på det praktiske arbejde i forlængelse af den politiske aftale om sprøjteforbud i BNBO.

Som grundlag for kommunernes faktiske arbejde ser KL frem til konkret lovgrundlag og mere uddybende vejledning, som forventes til efteråret. Det er helt afgørende at der foreligger en mere uddybende vejledning, før at kommunerne kan gå i gang med den indsats, som Folketinget har besluttet.

I forlængelse af dette kan KL ikke anbefale kommunerne at de går i aktion i BNBO'erne, før staten har vedtaget den lovgivning, der skal udmønte Folketingets aftale. Der vil skabe alt for stor usikkerhed for borgere, lodsejere og forsyningsselskaber at tage fat på en opgave, som der er uafklarede præmisser om. Det skaber i stedet modstand og utryghed hos lodsejerne med tilhørende manglende fremdrift – jf. de ændringer der i de seneste år er sket med de statslige rammer for vandområdeplanerne.

Med udsigt til en mere uddybende vejledning vægter KL i dette høringssvar at bidrage med forslag og ønsker til den kommende vejledning frem for at foreslå konkrete rettelser til den aktuelle foreløbige vejledning.

Tydeligt udgangspunkt for risikovurdering

Det fremgår af tillægsaftalen til pesticidstrategien, at ”det som det helt klare udgangspunkt skal være slut med at sprøjte i de såkaldte boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) omkring drikkevandsboringer”.

KL finder, at vejledningsudkastets gennemgang af risikovurdering lægger op til 2 modstridende fortolkninger:

1. Vejledningen kan tolkes sådan, at kommunerne skal påvise en risiko i hvert enkelt BNBO, for at kunne gennemføre en indsats.
2. Vejledningen kan tolkes sådan, at kommunerne skal påvise sikkerhed mod forurening i hvert enkelt BNBO, for at undlade en indsats.

Den forskel i udgangspunkt er afgørende.

Udgangspunktet har hidtil været, at godkendte sprøjtemidler ikke udgør en risiko. Der er for nuværende næsten gennemført forbud mod pesticider i enkelte BNBO'er i hhv. Egedal og Sønderborg Kommuner. Begge kommuner

Dato: 5. april 2019

Sags ID: SAG-2019-00765
Dok. ID: 2740634

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

har gennemført en omfattende risikovurdering, der sandsynliggør nedsivning af sprøjtemidler, selvom udgangspunktet er et andet. KL ser vejledningsudkastet som en direkte fortsættelse af den type risikovurdering. Når vejledningen lægger op til risikovurderinger af den type, må der forventes spørgsmål fra lodsejere til risikovurderingen på nogenlunde samme niveau som nu.

Tager man derimod det udgangspunkt, at der er en øget risiko i alle BNBO. Så skal vejledningen forklare hvordan man identificerer de få BNBO, hvor sprøjtning ikke udgør en risiko.

Gode værktøjer til arbejdet

Kommunerne har brug for simple værktøjer for at nå opgaven inden for det afsatte tidsrum. Det er derfor vigtigt, at vejledningen beskriver disse værktøjer. De nuværende værktøjer og dem, som vejledningen ligger op til skal forsette, er omfattende og tidskrævende. Den korte tid skal ikke bruges på diskussioner om risikovurderinger, nødvendigheden af en indsats, klagesager og retssager.

De vigtigste værktøjer, som skal være velbeskrevet, er:

- Hvordan laves en risikovurdering i praksis af et BNBO? Eksempler og en liste over hvor data, som skal bruges i risikovurderingen, er tilgængelige. Henvisninger til MiljøGIS, GEUS - JUPITER, rapporter mm.
- Hvordan vurderer man, hvad den bedste løsning er, hvilke parametre skal indgå? Flytning af boring, nedlæggelse af vandværk, dyrkningsaftaler, opkøb osv.
- Hvordan laver kommunerne aftaler på vandværkernes vegne? Hvilke råderum har kommunerne til at beslutte hvilken løsning, der er bedst at gennemføre - økonomisk billig vs. dyr?
- Hvordan kan man gå til opgaven med at gennemføre frivillige aftaler? Forslag til arbejdsgange.
- Hvordan foretages den konkrete individuelle vurdering af erstatningsfastsættelse? Eksempler, både fra landbrugsejendomme og for andet erhverv.
- Hvordan bliver fase 2 gennemført?

Samspil med de eksisterende indsatsplaner

Alle kommuner arbejder med eller har udarbejdet og vedtaget indsatsplaner. Nogle arbejder allerede med indsatser i forhold til bl.a. udvaskning af pesticider indenfor BNBO. Der mangler derfor en redegørelse i vejledningen, der beskriver, hvordan eksisterende pesticidindsatser i BNBO i vedtagne indsatsplaner skal spille sammen med den nye tillægsaftale. Forventes det, at kommunerne reviderer allerede vedtagne indsatsplaner? Hvis ja hvordan skal dette så gøres?

Hvordan skal kommuner og vandforsyninger forholde sig ift. gældende indsatsplaner, hvor der eksempelvis er en længere tidsfrist f.eks. 2024 til gennemførelse af beskyttelse i BNBO?

Dato: 5. april 2019

Sags ID: SAG-2019-00765
Dok. ID: 2740634

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 4

Fase 1 og fase 2 – sammenhængen

Det fremgår af tillægsaftalen, at opgaven er opdelt i 2 faser. KL savner en beskrivelse af, hvad der er af opgaver i de to faser for kommunerne og Staten.

- Hvordan adskiller erstatning/kompensation sig i de to faser?
- Hvad får vandforsyningerne og lodsejerne ud af at gå i gang med fase 1 fremfor blot at afvente forbuddet i fase 2?

Hvordan indgår man frivillige aftaler?

Generelt skal vejledningen uddybe, hvordan man forsøger at lave frivillige aftaler, da dette formodes at være den primære opgave for kommunerne. Dette skal især ses i lyset af incitamentsstrukturen for lodsejere og forsyningsselskaber iht. ovenstående fase 1 og 2.

Evaluerings af kommunernes arbejde

For kommunerne er det afgørende, at den statslige evaluering af kommunernes arbejde er klart beskrevet. Det gælder klarhed over hvilke elementer, evalueringen omfatter. Det gælder det datagrundlag, evalueringen udføres på – og ikke mindst kriterierne for succes. Og det gælder evalueringens konsekvens: Vil et generelt sprøjteforbud gælde i alle kommuner eller kun der, hvor evalueringen viser, at parterne ikke har gjort det "godt nok"?

Også dette skal ses i lyset af den incitamentsstrukturen for lodsejere og forsyningsselskaber iht. ovenstående fase 1 og 2.

Uddybende bemærkninger med afsæt i den foreløbige vejledning

Om risikovurdering: Afsnit 2

"Risikovurderingen kan ske i forhold til klare kommunalt fastlagte mål for drikkevandsressourcen." KL savner en oversigt over kilder til disse mål.

Når man har læst vejledningen kan man godt få den opfattet, at kommunerne nu skal i gang med at indhente nye data for at kunne gennemføre den omfattende risikovurdering i alle BNBO'er. Amterne og Miljøstyrelsen har i grundvandskortlægningen siden 1998 brugt 2,6 mia. kr. på at kortlægge Danmarks undergrund. Er de data ikke tilstrækkelig til at gennemføre den evt. kommende risikovurdering? Hvorfra forventes kommunerne f.eks. at have viden om sprækker på lerjorde? I tjeklisten lægges der op til, at kommunerne vurderer dette, men hvordan skal denne vurdering foretages?

KL foreslår, at den endelige vejledning indeholder minimum to eksempler på en risikovurdering af BNBO: Et med meget få data tilgængelig, og et med mange data tilgængelige.

Om gode værktøjer til arbejdet: Afsnit 2.3, - 2.4 og – 2.5

Dato: 5. april 2019

Sags ID: SAG-2019-00765
Dok. ID: 2740634

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 4

KL foreslår yderligere beskrivelse af hvordan elementerne i boringens kvalitet og alder samt vandindvindingens størrelse skal indgå i vurderingen.

KL tilslutter sig, at der vejledes om en tjekliste over parametre, som bør indgå i kommunernes vurdering af om en indsats er nødvendig. Der bør i øvrigt tages højde for, at alle nævnte parametre sjældent er tilgængelige – og hvad dette i så fald betyder for vurderingen.

Viden om sprækkedannelse, alder på grundvandet, tidsmæssig variation af grunddannelse indenfor BNBO vil sjældent være tilgængelige. Det bør fremgå af vejledningen om, hvornår og hvordan kommunen skal indsamle viden om f.eks. sprækkedannelse (herunder adressering af finansieringskilde til dette).

På tilsvarende måde må vejledningen hjælpe kommunerne i vurderingen en borings kvalitet. Hvilke elementer skal kommunerne have kendskab for kunne lave denne vurdering? Hvornår og hvordan skal kommunen indsamle viden derom. Og hvordan skal boringens kvalitet indgå i vurderingen af om BNBO skal beskyttes? Det vil jo ofte være muligt, at lave en ny boring samme sted eller renovere boringen.

Venlig hilsen

Niels Philip Jensen
konsulent

Dato: 5. april 2019

Sags ID: SAG-2019-00765
Dok. ID: 2740634

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 4

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Att.: Philip Grinder

DANSKE
REGIONER

05-04-2019
EMN-2019-00579
1271495
Kurt Møller

Høringssvar vedr. Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Miljøstyrelsen har den 11. marts 2019 sendt "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)" i høring.

Landbrugets brug af pesticider har været til heftig debat i indeværende valgperiode. I april 2017 indgik regeringen en bred aftale med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Radikale og SF om begrænsning af og kontrol med brugen af pesticider. I sommeren 2018 kom det frem, at der kunne have været strammet yderligere. Forhenværende miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen (V) havde under forhandlingerne tilbageholdt et notat, der anbefalede et forbud mod pesticidesprøjtning tæt på vandboringer. Jakob Ellemann-Jensen (V) tøvede som ny miljø- og fødevareminister i første omgang med at ændre reglerne, men endte i januar med at lande en tillægsaftale til pesticidaftalen med en række stramninger af pesticidanvendelsen nær drikkevandsboringer. Som en del af tillægsaftalen er denne nye BNBO-vejledning sendt i høring.

Danske Regioner opfatter tillægsaftalen til Pesticidstrategien for 2017-2021 som en forsinket politisk markering i kølvandet på de mange fund af DMS og nedbrydningsprodukter af Chloridazon i de danske vandværker. Fund der desværre har bragt tilliden til det rene danske drikkevand i fare.

Behovet for indsatser i BNBO, som er beskrevet i udkastet til den nye BNBO-vejledning, ligner meget det, som kommunerne i forvejen skal gennemføre, når de udarbejder indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Der er ikke nye værktøjer i vejledningen til at foretage en målrettet vurdering af behovet for indsatser overfor pesticider i BNBO. Der er primært tale om gentagelser af velkendt stof fra grundvandskortlægningen, hvor nitrat er i fokus. Med pesticider er udfordringerne dog ganske anderledes og kræver opdateret og ny viden. Den viden ligger i dag delvist ude hos regionerne, men regionerne står end ikke nævnt i vejledningen.

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

Vi henleder her opmærksomheden på, at regionerne udfører myndighedsopgaver, hvor opfølgning fra både de statslige myndigheders side, men også fra kommunerne overfor problematiske pesticider udgør et vigtigt element. Løbende orienteringer til regionerne om resultater af overvågning og fund i BNBO er afgørende for en effektiv fælles indsats for at beskytte grundvand og overfladevand.

Hvis den fremadrettede indsats skal nytte, så skal fokus også rettes imod kritiske punktkildeforureninger (nye som gamle) indenfor BNBO ved landbrugsejendomme, maskinstationer, vaskepladser, oplag, tanke og områder med risiko for spild af pesticider. Danske Regioner undrer sig derfor over den manglende inddragelse af regionernes viden på dette område.

Det er vores vurdering, at der i dag er begrænset viden om nedbrydningsprodukter og de tilsætningsstoffer der indgår i pesticider og biocider. Vi vil derfor opfordre til, at der også sker en udbygning af viden om nedbrydningsprodukter og tilsætningsstofferne betydning for miljø og sundhed i BNBO.

Forurening af grundvandet med pesticider og biocider er en stor samfundsmæssig udfordring, der kun kan løses gennem tæt samarbejde mellem myndigheder, forsyninger, organisationer og erhverv. Håndtering af pesticidforurening i grundvandet er faglig kompleks, teknisk vanskeligt og omkostningskrævende. Arealer med BNBO udgør kun en meget lille del af dyrkningsfladen. Hvis hele drikkevandsressourcen ønskes beskyttet, så er det ikke tilstrækkeligt kun at holde fokus på BNBO.

En effektiv indsats for at nå målet om at sikre rent drikkevand kræver en tæt koordinering af statens indsats for regulering af pesticider og tilsyn med oplag, kommunernes indsatsplaner for beskyttelse af grundvandet mod pesticider, nye indsatser i BNBO, regionernes indsats for håndtering af gamle pesticidpunktkilder, vandforsyningernes planer om oppumpning af grundvand og landbrugets miljøindsats. Den nye BNBO-vejledning adresserer ikke i tilstrækkelig grad denne fælles udfordring mellem myndighederne og erhvervet. Regionerne savner derfor et større fokus på myndighedssamarbejder mellem alle aktører, der er involveret i forhold til sikring af grundvandet mod forurening med pesticider i BNBO. Vejledningen er alene målrettet kommunerne, men opgaven er kompleks og kræver en større grad af samarbejde mellem mange parter og fagligheder.

Forurening fra pesticidpunktkilder versus fladekilder indenfor BNBO, men herudover også i hele OSD og indvindingsoplande udenfor OSD, kalder på en udredning af pesticidfund som funktion af tid og vandværkernes oppumpede vandmængder. Der mangler viden om, hvordan pesticidforureninger (forureningsfaner i grundvandet) varierer over tid.

Jordfordeling er et oplagt instrument at tage i anvendelse i arbejde med BNBO, men det står ikke beskrevet i vejledningen. Det er uklart, hvilken instans der skal sikre, at restriktionerne inden for BNBO overholdes, og hvad der skal ske ved en evt. misligholdelse af indgåede aftaler med erhvervet.

Med venlig hilsen

Kurt Møller

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøministeriet
Att: Philip Grinder Pedersen
J.nr. MST-020-00103

4. april 2019
Side 1 af 1

Høringssvar vedr. vejledning om vurdering af indsatsen rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Aarhus Kommune vil indledningsvis takke for muligheden for at bidrage med bemærkninger til høringsmaterialet. Vi sætter pris på den hurtige udarbejdelse af vejledningen og har nedenstående forslag til forbedringer.

Miljø- og Fødevareministeren besøgte mandag 11. marts 2019 Aarhus Vand A/S, hvor ministeren orienterede om BNBO-aftalen og blev præsenteret for Aarhus Vand A/S' 20 års erfaringer med indgåelse af aftaler om pesticidfri drift af landbrugsarealer. Ministeren foreslog på mødet, at Aarhus Vand A/S' erfaringer burde udbredes til andre dele af landet. Aarhus Vand A/S og Aarhus Kommune vil gerne tilbyde at bidrage med de praktiske erfaringer, som er høstet gennem de sidste par årtier, så vejledningen kan blive mere konkret og suppleres med eksempler på både forløb og aftaler.

I forhold til selve udkastet til vejledning vil Aarhus Kommune foreslå, at der fremfor vejledningens beskrivelse af elementer, der kan inddrages i risikovurderingen, vedlægges konkrete eksempler på risikovurderinger. Disse eksempler bør repræsentere forskelle i både indvindingsstørrelser og tilgængeligt kortlægningsgrundlag. For begge forhold er der stor variation i hele landet og endda inden for hver kommune.

Selve proceduren for særligt fase 1 bør desuden beskrives mere præcist, så det tydeligt fremgår, hvilke opgaver der forventes løst af henholdsvis kommuner, vandforsyninger og Miljøstyrelsen. Dette kan hensigtsmæssigt opdeles i udarbejdelse af risikovurdering, forhandlinger om aftaler med lodsejere og eventuelt påbud. Desuden bør indholdet af fase 2 også beskrives, da det er vigtigt at kende konsekvenserne af ikke at indgå aftaler, når indholdet af aftaler drøftes med lodsejeren. Det er essentielt, at de præcise betingelser og erstatninger for både aftaler og påbud kendes, når forhandlingerne om aftaler skal gennemføres.

Med venlig hilsen

Anne Schelde Pårup
Sagsbehandler
Vand og Natur

TEKNIK OG MILJØ

Plan og Miljø
Aarhus Kommune

Vand og Natur

Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Telefon: 89 40 22 13
Direkte telefon: 30 58 10 55

Direkte e-mail:
ansd@aarhus.dk

Sag: 13/030191-123
Sagsbehandler:
Anne Schelde Pårup

mst@mst.dk

Att. Philip Grinder Pedersen
j.nr. MST-020-00103

Høringssvar til Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO

Det giver god mening at bruge BNBO som led i grundvandsbeskyttelsen i Danmark. Ligeledes giver det god mening at opgaven placeres i kommunerne, da vi har lokalkendskab og dialog med vandværkerne. Det er dog vigtigt at tænke ind hvordan og hvor det skal foregå og hvilken tidshorisont der arbejdes indenfor.

Ressourcer og tidsmæssig udstrækning af opgaven

Det fremgår ikke hvordan kommunerne skal finde ressourcer til at løfte opgaven i fase 1.

Forestiller man sig at der tildeles DUT midler til kommunerne? I så fald er det vigtigt at DUT tildeles efter hvor mange boringer de pågældende kommuner har og skal vurdere og udmønte. I Egedal Kommune gør det sig gældende at langt størstedelen af det vand der pumpes op i Egedal, forbruges i andre kommuner (København). Derfor er det vigtigt at eventuelle midler tildeles den kommune der har opgavebyrden med risikovurdering, udførelse af beskyttelse osv.

Risikovurderinger, og efterfølgende afgørelser, hvor kommunen skal løfte bevisbyrden på hver enkelt ejendom, er utrolig omfattende og tidskrævende. Der skal udstedes forbud til hver enkelt ejendom, hvor den enkelte matrikel gennemgås og beskrives. BNBO størrelserne varierer meget, ved store vandindvindinger, som fx HOFORS kildeplads Bjellekær, har vi 33 lodsejere, så det er 33 vurderinger, forhandlinger, varsler, forbud osv. der skal gennemarbejdes, for en enkel kildeplads.

Denne gennemgang er en meget lang proces, som kommunerne umuligt kan nå at komme i mål med inden år 2022 for alle BNBO.

Hvis vi samtidig har i udsigt, at der kommer et generelt forbud (fase 2), så vil det i kommunerne blive et vigtigt ressourcemæssigt spørgsmål, hvor langt man skal gå med at forsøge i fase 1.

Vurdering af nødvendighed/proportionalitet: I nogle BNBO vil der med god grund være nogle vandforsyninger, hvor et forbud ikke kan forsvares. Her tænker jeg fx vandværker der står overfor lukning, sammenlægning, sløjfning af boringer og etableringer af nye boringer. Eller vandværker, som står overfor andre alvorlige forureningstrusler, nitrat, miljøfremmede stoffer mv. som kan betyde at vandforsyningen skal finde alternative forsyningsmuligheder.

Disse vurderinger er afgørende at få foretaget, både i forhold til frivillige

Den 05-04-2019

Sagsnr.: 19/6006

Dok.nr.: 5

Sagsbehandler:

Eva Birch Karlsen

Direkte tlf.: 72597246

Mail:

eva.birch.karlsen@egekom.dk

Egedal Rådhus

Dronning Dagmars Vej 200

3650 Ølstykke

Åbningstid

Mandag - onsdag	10.00-14.00
Torsdag	10.00-17.30
Fredag	10.00-12.00

Telefon 7259 6000

Mail kommune@egekom.dk

Web egedalkommune.dk

aftaler og såfremt der skulle komme et generelt forbud. Der vil være tilfælde, hvor det er overflødigt at kommunen foretager risikovurderingen, fordi vandforsyningen står overfor ovenstående udfordringer.

Der kan også være tilfælde hvor en vandforsyning har en sådan størrelse og beliggenhed, at området nemt kan forsynes fra andre steder. Vil vandforsyningen i sådan et tilfælde være tvunget til at indgå frivillige aftaler? Er det proportionelt for kommunen at meddele et forbud? Eller skal vi i kommunen nærmere se det som vores opgave, netop at argumentere for og imod proportionaliteten.

Den tidsmæssige udstrækning i forhold til Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse: Nogle indsatsplaner er allerede udarbejdet, nogle står overfor opdatering af gamle plan, og andre er under udarbejdelse eller ikke taget hul på endnu.

For de planer som er under udarbejdelse nu eller snarligt, vil det give god mening for kommunerne at indarbejde BNBO risikovurdering i indsatsplaner, for at sætte de vurderinger ind i sammenhængen med den øvrige grundvandsbeskyttelse. Dette kan dog blive udfordret på tidsperspektivet for BNBO vurderingerne. Kommunerne har typisk mange indsatsplaner fordelt ud over kommunens indvindingsområder. Kan kommunen selv bestemme om BNBO vurderingerne skal indgå i en indsatsplan eller ej?

Erstatninger:

I Egedal Kommunes BNBO sag ved Bjellekær Kildeplads har vi gjort nogle erfaringer med erstatningsberegning. Fastlæggelsen af erstatning til den enkelte lodsejer udgør en væsentlig opgave i sig selv. De enkelte ejendomme i BNBO skal have udarbejdet en erstatningsopgørelse, som tager stilling til deres konkrete ejendom, areal, anvendelse, tab osv. Der skal foretages besigtigelse. For frivillige aftaler skal denne opgørelse ligeledes laves.

Ressourcemæssigt kræver det meget at gennemføre erstatningsudmålinger for alle ejendomme i samtlige BNBO. Desuden skal der sættes ressourcer af til taksationsforretninger, og forberedelse af disse.

Kan udgifter til forarbejder til både frivillige aftaler og eventuelle forbud, altid kræves afholdt af vandforsyningen, eller vil dette kræve en aftale mellem kommune og vandforsyning i hvert enkelt tilfælde?

I tilfælde af et generelt forbud (efter 2022) – forestiller man sig at erstatningerne for et sådan forbud kan udmåles ud fra et fælles grundlag/mere eller mindre en fast takst? Eller skal det ske som en helt konkret vurdering på ejendomsniveau, som kan tages til Taksationskommissionen i tilfælde af uenighed? Ressourcer og varighed af denne opgave som helhed skal tænkes ind i processen.

Vandforsyningernes medvirken/rolle: Der er utrolig stor forskel på vandforsyningerne i forhold til hvilken rolle de kan forventes at spille i fx en proces omkring frivillige aftaler, herunder hvilke opgaver de kan forventes at løfte, økonomisk og ressourcemæssigt. Dette er ikke uvæsentligt i forhold til hvor hurtigt og i hvor stort omfang kommunerne kan komme i mål med fase 1.

Uafklarede spørgsmål

Gennemførelsen af det generelle forbud: Det er væsentlig for aftalens succes hvordan det generelle forbud gennemføres. Skal kommunerne fortsat løfte en bevisbyrde for nødvendigheden af et generelt forbud i det konkrete BNBO? I så fald ligger der også en stor opgave hos kommunerne før et generelt forbud kan implementeres.

Konkret vedr. hvilke arealer der er omfattet erhvervsmæssig brug: Er kirkegårde omfattet?

Med venlig hilsen

Eva Birch Karlsen
Miljøsagsbehandler
Center for Teknik og Miljø
Egedal Kommune

Miljøstyrelsen

Skanderborg Kommunes bemærkninger til udkast til BNBO-vejledning

Formålet med vejledningen er, at hjælpe kommunerne i deres arbejde med at gennemgå alle BNBO'er for at vurdere om der er behov for yderligere indsatser for at reducere risikoen for forurening fra erhvervsmæssig brug af pesticider, jf. Regeringens BNBO-aftale (beskrives i kapitel 2). Vejledningen er også suppleret med en beskrivelse af hvordan indsatsen kan gennemføres (beskrives i kapitel 3).

Vejledningen giver dog anledning til flere spørgsmål end svar, i forhold til hvordan opgaven, beskrevet i BNBO-aftale, skal løses af kommunerne. Vejledningens kapitel 2 beskriver en omfattende og dog uklar risikovurdering, som formodes at skulle foretages i alle BNBO'er. Vejledningens kapitel 3 beskriver ikke de værktøjer, som er nødvendigt for, at kommunerne forstår eller kan gennemføre BNBO-aftalen. Der mangler grundlæggende beskrivelse af faktiske værktøjer i vejledning, som kan hjælpe kommunerne med at komme i mål med den forestående store opgave.

Når man gennemlæser vejledningen, virker det mere som en opremsning af gældende lovgivning, som kommunerne allerede var tager via indsatsplanlægningen. Og vejledningen bidrager derfor efter Skanderborg Kommunes vurdering ikke med ny viden på området. Meget er en ren gentagelse af indsatsplanvejledningen. I stedet ønskes en vejledning til kommunerne i hvordan man går til den nye opgave, som er skitseret i BNBO-aftalen, ikke den eksisterende opgave med indsatsplaner, som vi allerede kender.

Mange kommuner har i mange år arbejdet med grundvandsbeskyttelse og indgåelse af lokale frivillige løsninger i bl.a. BNBO. Grunden til, at vi stadig er langt fra målet med gennemførelse af disse aftaler, er der mangler simple værktøjer i værktøjskassen. Det er derfor vigtigt, at vejledningen beskriver disse værktøjer, så det blive muligt inden 2022 at nå i mål med den store opgave der venter. De vigtigste værktøjer, som skal være velbeskrevet, er:

- Hvordan laves en risikovurdering i praksis af et BNBO? Eksempler og en liste over hvor data er tilgængelige, som skal

Dato

2. april 2019

Sagsnr.: 09.08.00-P00-1-19

Din reference

Lone Kildal Møller

Tlf.: 87947758

Telefontider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Åbningstider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Teknik og Miljø
Miljøbeskyttelse
Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg

www.skanderborg.dk

- bruges i risikovurderingen, henvisninger til MiljøGIS, GEUS - JUPITER, rapporter mm.
- Når der er foretaget en risikovurdering, der viser, at et BNBO er sårbart. Hvordan laves vurderingen af om en indsats er nødvendig?
 - Hvordan vurderer man, hvad den bedste løsning er, hvilke parametre skal indgå? Flytning af boring, nedlæggelse af vandværk, dyrkningsaftaler, opkøb osv.
 - Hvordan laver kommunerne aftaler på vandværkernes vegne? Hvilke råderum har kommunerne til at beslutte hvilken løsning, der er bedst at gennemføre - økonomisk billig vs. dyr?
 - Hvordan kan man gå til opgaven med at gennemføre frivillige aftaler? Forslag til arbejds-gange.
 - Hvordan foretages den konkrete individuelle vurdering af erstatningsfastsættelse? Eksempler, både fra landbrugsejendomme og for andet erhverv.
 - Hvordan bliver fase 2 gennemført?

Skal kommunerne ud af indhente nye data?

Vejledningen lægger op til en meget omfattende og tidskrævende risikovurdering. Men efter gennemlæsning af vejledning, bliver man i tvivl om nødvendigheden af denne omfattende vurdering. Hvis udgangspunktet er, at der er en øget risiko for forurening med pesticider indenfor BNBO, blandt andet pga. godkendelsesordningen ikke tager højde for ændret trykforhold omkring boringerne. Så burde der kunne opstilles en værktøj til et mere simpel risikovurdering.

Vejledningen beskriver ikke klart, om kommunens opgave er at påvise en risiko indenfor BNBO eller påvise, at der ikke er en risiko indenfor BNBO. Der er betydelig forskel på de to tilgange også i omfang.

Læses vejledningen direkte kan det godt opfattes, som om kommunerne nu skal i gang med at indhente nye data for at kunne gennemføre den omfattende risikovurdering i alle BNBO'er, som der ligges op til i vejledningen. Vi har i grundvandskortlægningen siden 1998 brugt 2,6 mia. kr. på at kortlægge vores undergrund. Er de data ikke tilstrækkelig til at gennemføre den kommende risikovurdering? Hvorfra forventes kommunerne f.eks. at have viden om sprækker på lerjorde, som er et ufravigeligt krav i tjeklisten?

Skal kommunerne stadig give påbud, når der kommer en fase 2?

Kapitel 3 er en beskrivelse af gældende lovgivning om miljøbeskyttelsesloven §§ 24 og 26a, og hvad kommunerne allerede i dag kan gøre med miljøbeskyttelsesloven. Denne beskrivelse er allerede formuleret i vejledning til indsatsplaner. Hvis kommunernes opgave i fase 1 er at foretage en risikovurdering og forsøge at finde frivillige lokale løsninger, så forvirres læseren af, at der bruges så meget plads i vejledningen på netop dette emne?

Det er utrolig vigtigt, at den nye BNBO-vejledning forholder til kommunens opgave med gennemførelse af beskyttelse i fase 1. Men dette afsnit kan jo først skrives, når den nye lovgivning er på plads. Derfor bør kapitel 3 tages ud af denne vejledning, og i stedet omskrives til hvordan gennemfører kommunerne en frivillig aftale.

Hvordan hænger det sammen med fase 2?

Når kommunerne eller vandforsyningerne skal i gang med at finde lokale løsninger er det vigtigt at kunne fortælle lodsejeren, hvad der kommer til at ske, hvis vedkommende ikke ønsker at indgå en frivillig aftale. Det er et vigtigt lodsejerhensyn ikke at have for mange uklarheder om fremtiden. Det vil også lette processen med at indgå de frivillige aftaler, at vi som myndighed er klare i vores kommunikation.

Sammenhæng med indsatsplaner?

Indsatsplanerne arbejder allerede med indsatser i forhold til bl.a. udvaskning af pesticider indenfor BNBO. Hvordan er sammenhængen mellem den nye BNBO-aftale og gældende indsatsplaner. I de gældende indsatsplaner er der ofte foretaget en risikovurdering allerede baseret på indsatsvejledningen. Derudover er foretaget en vurdering af om en indsats er nødvendig. For-

ventes det, at kommunerne reviderer allerede vedtagne indsatsplaner? Hvordan er sammenhængen tænkt?

Finansiering/ økonomi:

Hvis kommunerne indgår frivillige aftaler inden lovhjemlen er på plads, kan de ikke sende regningen for erstatningen videre til vandforsyningerne, men mindre der er vedtaget en indsatsplan, og aftalen derfor laves med hjemmel i vandforsyningslovens § 13d. Derfor kan vi ikke indgå aftaler, før der er lovgrundlag med mindre, der er vedtaget en indsatsplan, der allerede siger, at en indsats er nødvendig.

Da kommunens opgave alene er at indgå frivillige aftaler, og det er Statens opgave i fase 2 at gennemføre de indsatser der ikke kunne gennemføres frivilligt, bør det i den kommende lovgivning kunne tages højde for skattefritagelse. Det vil ikke give mening, at kommunerne skal vedtage at ville give påbud i alle BNBO'er for at sikre lodsejerne skattefritagelse, når der kommer et generelt forbud fra Staten efter 2022.

Konkrete bemærkninger til vejledningens kapitler:

Kapitel 2: Vurdering af beskyttelsesbehov i BNBO

Kapitel 2 kunne med fordel afsluttes med et eksempel på en risikovurdering af vandværks BNBO, med meget få data tilgængelig, hvordan foretages sådan en risikovurdering, samt et vandværks BNBO med mange data tilgængeligt. Her kan med fordel tages udgangspunkt i bl.a. afgørelsen fra Bjellekær kildeplads.

Afsnit 2.1.1 spild og uheld:

For at gøre opgaven enklere for kommunerne er det vigtigt, at beskrive eller henvise til de værktøjer, som kan benytte for at lave udvaskningsberegninger. Er det JAGG-beregninger, skal man benytte BRIBE. Hvad skal man være særlig opmærksom på? Eksempler på hvordan laves en udvaskningsberegning.

Afsnit 2.2.1 Geologi:

SFI-sand udpegningen tager heller ikke højde for de hydrogeologiske forhold omkring BNBO, det bør også beskrives i vejledningen.

Det beskrives, at hvis hele eller dele af BNBO er placeret i SFI eller NFI, bør kommunen, såfremt det vurderes, at der ikke er behov for tiltag for beskyttelse mod pesticider, begrunde dette eksplicit i risikovurderingen. Betyder det, at denne udpegning som udgangspunkt betyder, at der er et indsatsbehov? Det bør fremgå tydeligere af vejledningen, om det er det der menes.

SFI-Ler: Det fremgår ikke tydeligt af vejledningen, hvordan kommunerne skal foretage en risikovurdering på arealer med en leret overjord. Der står at kommunen skal foretage den.

Der beskrives i afsnittet en masse usikkerheder, da emnet er kompleks. Det kunne med fordel beskrives tydelige, om man kan benytte lertykkelse, som en parameter eller ej, og hvordan grundvandsdannelse skal indgå i vurderingen. Når det ikke generelt kan siges, hvad er det så for andre parametre kommunerne skal støtte sig op af ud fra tilgængelig data/ viden? Forventes det, at kommunerne inddrager viden fra igangværende forskningsprojekter? Hvordan skal kommunerne få viden om sprækkedannelser? Hvor er denne viden tilgængelig? Er det viden kommunerne skal skaffe for at kunne foretage risikovurderingen?

Afsnit 2.2.2 Grundvandsdannelse

Der kunne med beskrives, hvordan man vurderer om der er stor grundvandsdannelse i et område. Hvordan tolker man data fra kortlægningen? Data fra grundvandskortlægningen om grundvandsdannelse beskriver ikke grundvandsdannelsen fra terræn, men fra et lag i modellen til et andet. Det kunne med fordel skrives, hvordan disse data anvendes i en risikovurdering.

Afsnit 2.2.3 Grundvandskemi

Pesticider:

Det er vigtigt også at have med når man ser på pesticider, at vi i dag kun analyserer for få godkendte midler i forhold til hvad der bliver benyttet af erhvervet. Opgørelser fra Århus Kommune viser, at fund af forbudte stoffer og godkendte stoffer oftest optræder i samme borer. Derfor bør denne viden også inddrages.

Det beskrives i vejledningen at:

"Fund af forbudte stoffer eller stoffer, hvis brug gennem tiden er blevet mere restriktivt regulerede, kan efter Miljøstyrelsens opfattelse ikke i sig selv bruges til at forudsige, hvorvidt nu tilladte stoffer også vil kunne udvaskes til grundvandet."

Det er vigtigt, at have med her en risikovurdering er en samlet vurdering af alle elementer beskrevet i afsnit 2.2. Der er ingen elementer her der i sig selv kan forudsige om, hvorvidt nu tilladte stoffer også vil kunne udvaskes til grundvandet.

Afsnit 2.3 Forsyningsstruktur

Dette afsnit bør uddybes. Og det bør beskrives tydeligere, hvor stor en vægt dette punkt har i forhold til om en indsats er nødvendig. Her henvises særligt til kommunerne vandforsyningsplaner, men bør der ikke også henvises til kommunernes indsatsplaner. I indsatsplanen skal kommunerne beskrive de nødvendige indsatser i området. Derfor der ofte i indsatsplaner være beskrevet, hvor en yderligere indsats i BNBO er nødvendig, og hvorfor den ikke er.

Det er vigtigt at beskriver yderligere hvordan elementerne boringens kvalitet og alder samt vandindvindings størrelse skal indgå i vurderingen. Da der vil være en risiko for at vejledningen kan opfattes, som at mindre indvindinger ikke har en betydning i den fremtidige forsyningsstruktur, og derfor ikke bør beskyttes.

Det bør også yderligere forklares, hvad der menes med lukning eller renovering af en boring samt opblanding med vand fra andre borer kan være en alternativ løsning til at gennemføre beskyttende tiltag i BNBO.

Kan etablering af nødforsyningsledning til nabovandværk, hvor der gennemføres beskyttende tiltag ikke være et alternativ gennemførelse af restriktioner indenfor et BNBO?

Afsnit 2.4 Tjekliste over relevante parametre

Det beskrives, at der kan være situationer hvor kommunen vurderer, at ikke alle parametre er relevante. Der kan også være det tilfælde hvor ikke alle parametre er tilgængelige. F.eks. vil viden om sprækkedannelse, alder på grundvandet, tidsmæssig variation af grunddannelse indenfor BNBO sjældent være data, som er tilgængelig.

Det er en god ide med en tjekliste over parametre, som skal indgå i kommunerne vurdering af om en yderligere indsats er nødvendig. Hvis listen er udtømmende bør der beskrives hvordan kommune skal indsamle viden om sprækkedannelse.

Der er vigtigt, at vejledningen har et afsnit, der hjælper kommunerne i vurderingen en boringskvalitet. Hvilke elementer skal vi have kendskab for kunne lave denne vurdering? Hvordan forholder vi os, hvis vi ikke har de data til rådighed. Hvis der ikke er lavet videoinspektion eller anden form for inspektion af borerne. Hvis der er borer, hvor boringsbeskrivelserne er begrænsede.

Hvordan skal boringens kvalitet indgå i vurderingen af om BNBO skal beskyttes? Det vil jo ofte være muligt, at lave en ny boring samme sted eller renovere boringen?

Afsnit 2.5 Tiltag til beskyttelse af BNBO

Det beskrives i indledningen, at grundvandsbeskyttelse i BNBO foretages som forebyggende indsatser. Hvis formålet med BNBO-aftalen er reducere risikoen for forurening med pesticider, så skal det beskrives yderligere, hvordan udarbejdelse af overvågningsprogram, etablering af overvågningsboring, opsporing af ubenyttede boringer og brønde, renovering af aktive vandværksboringer og vandforsyningers pumpestrategi kan være et beskyttende tiltag.

De øverste 6 tiltag bør beskrives yderligere i kapitel 3. Så kommunerne får et værktøj til hvordan disse kan gennemføres. Gerne en beskrivelse af hvad man særligt skal være opmærksom på ved hvert af disse tiltag?

Kapitel 3: Gennemførelse af tiltag

For at lette kommunernes arbejde med gennemførelsen af den frivillige indsats vil det være relevant, at der i vejledningen var en bedre beskrivelse af, hvordan man kan gå til opgaven. Eksempler på tilgange til hvordan forsøger man at lave en frivillig aftale:

- holder man individuelle møder med hver lodsejer?
- sender man bare et brev?
- holder man et fællesmøde for alle ca. 120 lodsejere som bliver berørt i kommunen?

Eller andre eksempler på, hvordan man forsøger at gennemføre lokale tiltag.

Skulle I have spørgsmål til ovenstående, er I velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Lone Kildal Møller
Geolog, Master i Energi- og Miljøret

Kontakt vores Databeskyttelsesrådgiver (DPO), hvis du har spørgsmål om dine databeskyttelsesrettigheder, begæring om indsigt eller andet:

Bech-Bruun Advokatpartnerselskab
CVR nr.: 3853 8071
Langelinie Allé 35
2100 København Ø

Tlf.: 7227 3002

E-mail: dpo.skanderborg@bechbruun.com

Sikker beskedfunktion: <https://dpo.bechbruun.com/skanderborg>

Vi opfordrer til, at du bruger den sikre beskedfunktion, hvis din henvendelse indeholder følsomme eller fortrolige oplysninger.

From: Dan Møller
Sent: Wed, 27 Mar 2019 12:48:05 +0000
To: Philip Grinder Pedersen
Subject: Vedr. Udkast til Vejledning om vurdering af indsatser rette mode erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO

Vejen Kommune har følgende bemærkninger til udkastet:

- I Miljø- og fødevareministerens tilhørende hyrdebrev til kommunerne anfører ministeren, at aftalekredsen om en tillægsaftale til Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021 er enige om, *".. at det som det helt klare udgangspunkt skal være slut med at sprøjte i de såkaldte boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) omkring drikkevandsboringer, .."*
- På den baggrund forstår vi ikke alle de efterfølgende øvelser i vejledningen, som er en fuldstændig kopi af det arbejde kommunen skal gennemføre i forbindelse indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse.
- Vejen Kommune vil derfor foreslå, at udkastet til vejledningen trækkes tilbage, og der i stedet foretages en omformulering af Miljøbeskyttelseslovens § 21b, hvor "en radius på 25 m" ændres til "BNBO". – Samtidig kan der tilføjes en undtagelsesbestemmelse til brug i de tilfælde, hvor et forbud mod brug af pesticider i BNBO er helt åbenbart unødigt.

Dan Møller
Fagspecialist

Teknik & Miljø
Telefon: 7996 6264

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
21 København Ø
Att. Philip Grinder Pedersen
Mail: mst@mst.dk

Sagsnr.: 19/8515
Dok.nr.: 70737/19

Afdeling for Byg Land og Miljø

Sagsbehandler
Jane Morgenstjerne Andersen
55 36 24 88
jmsa@vordingborg.dk

05-04-2019

Høringssvar til udkast til Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO.

j.nr. MST-020-00103

Miljøstyrelsen har den 11. marts sendt udkast til Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) i høring.

Vejledningen omhandler kommunernes opgave med målrettet drikkevandsbeskyttelse i BNBO. Vejledningen er et supplement til den eksisterende BNBO-vejledning fra 2007 og efterfølgende præciseringer, og er udarbejdet som følge af tillægsaftale af 11. januar 2019 til Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021.

Vordingborg Kommunes bemærkninger til høringen er beskrevet nedenstående.

I **afsnit 2.1. Arealanvendelse og forureningskilder** henvises til de til en hver tid gældende områdeudpegninger, herunder BNBO udstilles på Danmarks Arealinformation og MiljøGis-grundvand. Det er uheldigt at BNBO kun vises for de vandværker der har en gældende tilladelse. Der er beregnet BNBO for alle almene vandværkers indvindingsboringer, så hvorfor ikke vise dem også ??? Det har stor interesse for vandværkerne (og lodsejerne) at se alle de beregnede BNBO'ere.

I **afsnit 2.2.1 Geologi under afsnittet "Tykkelse af lerlag over grundvandsmagasinet"** omtales geologiske modeller. Det nævnes, at det vil være relevant at opstille geologiske modeller med bedre diskretisering fx 10 x 10 m. Denne opgave har ingen tydelig "modtager", måske det bør beskrives lidt nærmere, herunder hvem betaler for den opgave og hvor kommer data fra?

I **afsnit 2.4 Tjekliste over relevante parametre** vises en tjekliste der kan benyttes for at sikre at alle relevante parametre er blevet inddraget i risikovurderingen. Miljø- og fødevareministeriet vil vurdere om og hvordan kommunen har forhold sig til parametrene i tjeklisten. Tjeklisten er et godt udgangspunkt for en risikovurdering, men der opstår så en række af spørgsmål herefter.

Metoder er beskrevet, men mangler grænser/mål, herunder hvornår er beskyttelsen af BNBO usikker – delvis usikker – delvis sikker – helt sikker? Forventer vi 80 % beskyttelse eller 20 % beskyttelse af BNBO?

Eksempelvis hvad er kriterierne for god beskyttelse er det 20 meter ler eller 50 meter ler – beskriv gerne nærmere evt. henvis til anden kilde.

Dernæst fremgår det ikke tydeligt, hvor mange af parametrene, der skal indgå i en risikovurdering for at man kan beslutte at der ikke er en risiko. Og omvendt, hvor mange af parametrene skal indgå for, at man kan beslutte, at der er en risiko. Beskriv gerne noget mere.

I afsnit 3.2.1 § 26 a (påbud) nævnes at alle påbud skal gennemføres mod fuldstændig erstatning til lodsejeren. Hvordan fastsættes erstatningen? Det bør beskrives nærmere og der bør laves en erstatningsfastsættelse for alle aftalearealer inden for BNBO'erne.

Supplerende bemærkninger:

- 1) Der pågår en stor opgave hos kommunerne med indgåelse af frivillige aftaler med lodsejerne. Hvad får kommunerne/vandværkerne/lodsejerne ud af at bruge "tid" på at indgår frivillige aftaler, hvis Staten alligevel "bare" giver et generelt forbud?
- 2) Vordingborg Kommune og vandværkerne møder modstand hos lodsejere, hvor et vandværk ønsker at etablere en ny boring på grund af BNBO. Der er stor uvilje hos lodsejerne, idet BNBO er ukendt på forhånd. Hvordan håndtere kommunen det, når de nye/kommende BNBO'er skal undersøges i forbindelse med etablering af nye boringer? I den sammenhæng kunne det være ønskeligt at få adgang til en tilgængelig officiel beregningsmetode, idet den "amerikanske model" som benyttes for de nuværende beregninger af BNBO er for vanskelig for en "almindelig" bruger.

Venlig hilsen

Jane Morgenstjerne Andersen
Miljømedarbejder

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

J.nr. MST-020-00103
att. Philip Grinder Pedersen

5. april 2019

Høring af udkast til vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Overordnet finder DANVA og Danske Vandværker det positivt, at kommunerne med denne vejledning får et praktisk redskab i forhold til arbejdet med at etablere den ønskede grundvandsbeskyttelse i BNBO-områderne, og at der bliver klarere regler for erstatning og kompensation til lodsejerne.

1. Kommentarer til indledning og generelle kommentarer

DANVA og Danske Vandværker mener, at det bør fremgå klart af vejledningen, at målet ikke er at nedbringe risikoen for forurening inden for BNBO, men helt at fjerne pesticidanvendelsen i denne. Dette er i tråd med ønsket i det politiske forlig og bør præciseres i vejledningens først afsnit. Med andre ord må vejledningens tekst ikke hindre målet om en fuldstændig beskyttelse af BNBO mod forurening.

Målsætningen om en fjernelse af risikoen vil også understrege, at udlægning af BNBO ikke løser alle nuværende og fremtidige problemer med beskyttelse af drikkevandsressourcen i Danmark. DANVA og Danske Vandværker så derfor meget gerne, at udlægning af BNBO blev tænkt sammen med andre nødvendige tiltag til beskyttelse af grund- og drikkevand, og at alle aktiviteterne blev finansieret gennem en statsligt etableret central "vandfond" - finansieret gennem afgiften på ledningsført vand.

Vejledningen bør være anvendelsesorienteret, så kommunerne står bedst muligt rustet til at løse de mange praktiske udfordringer, der er forbundet med opgaven. Her kunne det med fordel overvejes, om der kan tilføjes et flowdiagram eller lignende der nærmere beskriver processen og illustrerer ansvarsfordelingen mellem kommune, forsyning og lodsejere frem mod indgåelse af de nødvendige aftaler.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er vigtigt, at det sikres, at kommunerne har de nødvendige ressourcer og kompetencer til at løfte de mange komplekse opgaver. Det gælder også de steder, hvor fx de fornødne vandindvindingsstilladelser endnu ikke er givet, ligesom vandforsyningsplaner og indsatsplaner i flere kommuner er lang tid om at falde på plads.

2. Kommentarer til vurdering af beskyttelsesbehovet

Risikovurderinger

For at sikre hurtige fremskridt bør udgangspunktet være de i bekendtgørelsen udlagte BNBO. Der skal naturligvis være en vurdering af, hvilke BNBO det er nødvendigt at udlægge af hensyn til den fremtidige vandforsyning, men der er samtidig, hvis vejledningen følges slavisk, en fare for, at vigtig tid vil blive tabt på grundige risikovurderinger af de borer, der med sikkerhed skal fortsætte som indvindingsboringer. I udgangspunkter er de i bekendtgørelsen udpegede BNBO allerede udtryk for en risikovurdering. Derfor bør den vurdering, der foretages, blot være et tjek af, om forudsætningerne for

udpegning og beregning af BNBO'erne holder, herunder også stillingtagen til den fremtidige indvindingsstruktur.

Ift. risikovurderingerne bør man i vejledningen medtage råstofindvindingsområder i nærheden af boringer som en mulig risikofaktor. Man bør endvidere overveje at forholde sig til, hvordan man sikrer en opdateret grundvandskortlægning, idet der er viden om, at denne flere steder er forældet.

Skelnen imellem forbudte og tilladte stoffer

Der bør ikke skelnes mellem fund af forbudte og tilladte pesticider i vurderingen af indvindingens sårbarhed. Der er eksempler på, at stoffer er fundet i grundvandet på trods af, at en risikovurdering har vist en lille sandsynlighed for nedsivning. De risikovurderinger, der foretages ved godkendelse af aktivstoffer, tager således ikke hensyn til de specielle forhold, der gør sig gældende i BNBOerne. Usikkerheden i den forbindelse bør komme grundvandet til gode og derfor anbefales, at der i vejledningen anvendes formuleringen fra den i udkastet (s. 11) omtalte afgørelse.

Brug af resultater fra godkendelsessystemet

Godkendelsessystemet skal sikre, at regelret anvendelse af pesticider ikke fører til, at grundvandsmagasiner forurenes over grænseværdien – ud fra en gennemsnitsbetragtning. Derimod tager systemet ikke højde for de specielle forhold, der er gældende omkring indvindingsboringer, hvorfor det ikke bør indgå i vurderingen af risikoen for forurening indenfor BNBO.

3. Kommentarer til gennemførelse af tiltag

Tæt samarbejde og klar ansvarsfordeling

I den politiske aftale fremhæves det, at der så vidt muligt skal indgås frivillige aftaler om gennemførelse af de nødvendige tiltag. Hvis et sådant ønske om frivillighed skal opfyldes, vil det helt fra starten være nødvendigt at etablere en tæt dialog imellem kommuner, lodsejere og vandværker om bl.a. valg af de bedste virkemidler til beskyttelsen. Det vil derfor være gavnligt, hvis der i vejledningen opstilles en oversigt over ansvarsfordelingen mellem kommuner og vandforsyninger – herunder hvem, der skal gøre hvad, og i hvilken rækkefølge. Dette vil være med til at skabe det nødvendige overblik over, hvem der forventes at tage de forskellige skridt i processen, frem til en aftale er underskrevet.

Vejledningen bør også adressere, hvordan man skal forholde sig i tilfælde, hvor der er verserende sager. Det kan være ansøgning om en ny eller fornyelse af en eksisterende indvindingstilladelse, hvor BNBO endnu ikke er udlagt. Det kan også med fordel beskrives, hvordan BNBO-beskyttelsen kan tænkes med indsatsplanlægningen og dens beskyttelsestiltag.

Med disse tilføjelser tror vi, at der vil være en bedre chance for, at alle tre parter vil være tilfredse med både resultat og proces.

Økonomi

Vi er bekendt med, at Københavns Universitet har til opgave at tage stilling til, hvordan en erstatningsberegning, der som forudsat giver fuld erstatning til lodsejerne skal udformes. Vi opfordrer til, at resultaterne bruges til at tilføje vejledning om, hvorledes der beregnes fuld kompensation. Vejledningen bør være udformet, så den kan bruges umiddelbart af parterne, når kompensationens størrelse skal aftales, ligesom der bør være vejledende skabeloner for de aftaler, der skal indgås og tinglyses på de enkelte ejendomme. Afsnittet bør udformes, så det klart formidler budskabet om, at der er et incitament for lodsejere, til at indgå frivillige aftaler frem for at vente til fase 2.

En særskilt problematik omhandler arealer, der er udlagt til økologi eller påtænkes udlagt til økologi. Det er i dag uklart, hvordan der kan ske kompensation ved bindende aftaler på disse arealer. Det er således uklart, hvordan det sikres – og hvordan der evt. kan kompenseres for – at arealer, der er under

økologisk drift, ikke efterfølgende kan omlægges til konventionel drift uden ny aftale om de nødvendige restriktioner. Dette bør afklares i vejledningen eller i en snarlig revision af relevant vejledningsmateriale om økologitilskud.

Forholdet til vandsektorloven

Det bør sikres, at vandsektorlovsselskabers økonomiske ramme udvides ved aktiviteter til sikring af BNBO, dvs. at uanset om det er frivillige aftaler eller påbud, der ligger til grund for en aktivitet, skal aktiviteten kunne medregnes som et miljømål, hvor udgifterne tillægges rammen., ligesom det bør være en ikke påvirkelig omkostning i de økonomiske rammer.

Skattemæssige forhold

Erstatning for ekspropriative indgreb og aftaler på ekspropriationslignende vilkår er ikke pålagt skat. Dette kræver dog, at der foreligger en ekspropriationsvilje hos kommunen. Denne problematik bør beskrives i aftalen, herunder at der som forudsætning for skattefritagelse skal foreligge en hensigtserklæring fra kommunalbestyrelsen om at ville gennemføre det ekspropriative indgreb, hvis der ikke kan opnås enighed om indgåelse af en frivillig aftale.

Ved pålæggelse af omfattende restriktioner på et areal vil dette påvirke ejendomsværdien, men det kan være svært at få nedsat ejendomsvurderingen på arealet, hvilket bør beskrives.

Grundvandssamarbejder

For at sikre en ligelig fordeling af omkostningerne til beskyttelse af BNBO mellem samtlige vandforbrugere opfordrer vi til, at Miljø- og Fødevareministeriet aktivt fremmer brugen af kommunale grundvandssamarbejder. Sådanne kommunale grundvandssamarbejder kan med fordel tænkes ind ved udarbejdelsen af vejledningen. Vi kvitterer i den sammenhæng for, at ministeriet har tilkendegivet at ville udarbejde en selvstændig vejledning om grundvandssamarbejder. Samtidig kan der i et forventet senere afsnit af vejledningen om finansiering med fordel henvises til det hensigtsmæssige i at etablere, eller anvende eksisterende, grundvandssamarbejder ved indgåelse af aftaler inden for BNBO. Der bør i vejledningen således skeles til det gode arbejde, der pågår rundt om i flere kommuner i et tæt samarbejde med vandværkerne.

I forbindelse med gennemførelse af indsatser igennem kommunale grundvandssamarbejder vil det være nødvendigt at fastlægge retningslinjer for, hvordan der tages hensyn til de allerede eksisterende indsatser for grundvandsbeskyttelse, som er blevet betalt af de enkelte vandværker.

Arrondering

BNBO-udpegningerne tager ikke højde for markstruktur hos lodsejere. Der bør i vejledningen gives anbefalinger til, hvordan der opnås en hensigtsmæssig arrondering i forbindelse med udlægning af BNBO, så markparceller, der kun vanskeligt kan dyrkes på fornuftig vis, undgås i videst mulig udstrækning.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
Direktør

Dansk Vand- og Spildevandsforening
(DANVA)

Susan Münster
Direktør

Danske Vandværker

GUNDERØD VANDVÆRK

2980 Kokkedal ... kontakt@vandservice.dk

Miljøstyrelsen

Haraldsgade 53

2100 København Ø

mst@mst.dk

5.april 2019

Høringssvar til vejledning om BNBO – indsatser

MST-020-00103

Gunderød Vandværk i Fredensborg kommune indsender høringssvar til ovennævnte vejledning.

I vores BNBO – område ligger 2 landbrugsejendomme, der bliver omfattet af forbud mod brug af pesticider herunder også brug af træbeskyttelse til vedligehold af træværk på ejendommene. Sådanne ejendomme bliver svære at vedligeholde samt sælge. Det samme gælder parcelhuse i BNBO – områder.

Derfor foreslår Gunderød Vandværk, at både parcelhuse og landbrugsejendomme beliggende i fremtidige BNBO- områder undtages for restriktioner mht. til brug af pesticider og træbeskyttelse.

Venlig hilsen

Søren Hansen

formand

MST@mst.dk
att. Philip Grinder Pedersen

Plan - VS
Direkte tlf. 2795 4679
E-mail sbis@hofor.dk
Journal nr. 51.07-05939
Dato 05.04.2019

Høringssvar på Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO; j.nr. MST-020-00103

HOFOR takker for muligheden for at blive hørt om "Vejledning til indsatser rettet mod erhvervsmæssigt brug af pesticider i BNBO", da beskyttelse af grundvandet mod pesticider er vigtig for forsyningssikkerheden i HOFOR.

Generelt finder vi det glædeligt, at kommunerne får vejledning i at risikovurdere i BNBO, og at det fra statslig side nu italesættes, at godkendelsesordningen for pesticider ikke sikrer tilstrækkeligt mod forurening i det boringsnære område.

Vejledningen kan med fordel udbygges med yderligere vejledning i gennemførelse af tiltag til beskyttelse i BNBO (fra kapitel 3 og frem), idet det er en ny opgave for mange kommuner. HOFOR har gennem mange år arbejdet med frivillige aftaler med landbrug og baserer kommentarer og forslag nedenfor på dette grundlag.

HOFORs erfaringer er, at man ikke kommer langt nok med frivillige aftaler, hvis lods-ejerne ikke er interesseret i dyrke jorden anderledes. Beskyttelse af et område alene ved hjælp af frivillige aftaler, sker ikke med mindre, at der er udsigt til et påbud fra myndigheden. Når HOFOR henvender sig til landmænd i et sårbart område med et frivilligt tilbud om en kompensation for ikke at bruge pesticider, opnår vi kun aftaler på 2-5 % af det sårbare areal. I områder med lystejeendomme kan niveauet være lidt højere, dog højst 20 %. Det kan her tilføjes, at kompensationens størrelse ligger på fuldstændig samme niveau som i Århus Kommune, hvor der er indgået langt flere aftaler som følge af, at Århus Kommune offentligt har tilkendegivet, at kommunen har vurderet, at det for de pågældende arealer vil være nødvendigt at fastlægge rådighedsindskrænkninger for at sikre drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat eller pesticider.

Kommentarer til de enkelte afsnit:

Afsnit 2.1 Arealanvendelse og forureningskilder

Definer gerne hvad der hører under "*anvendelse af pesticider til erhvervsmæssige formål*". Hører vedligeholdelse af erhvervsmæssige arealer på eksempel transportvirksomheder under betegnelsen?

Afsnit 2.2.3 Grundvandskemi, 5. afsnit

Styrelsen anbefaler, at kommunerne i risikovurderingen skelner mellem forbudte, regulerede og tilladte stoffer. Styrelsen bemærker dog *"at der i Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om Egedal Kommunes afgørelse om forbud mod anvendelse af pesticider i BNBO ved Bjellekær Kildeplads (NMK 2017.NMK-10-01147 og NMK.2017.NMK-10-01157)) ikke skelnes mellem fund af forbudte eller tilladte pesticider."*

Vi stiller os undrende over, at Styrelsen kan foretage en anden vurdering end Klagenævnet. Hensigten med risikovurderingen i BNBO er at sikre grundvandet til kildepladsen, før en forurening opstår. Tilstedeværelse af forbudte og regulerede stoffer i sammenhæng med en sårbar vandtype, kan, som det blev lagt til grund af Miljø- og Fødevareklagenævnet, i sig selv indikere, at grundvandsmagasinet, som kildepladsens borer indvindinger fra, er sårbart over for miljøfremmede stoffer, herunder pesticid. Tilsvarende lagde nævnet til grund, at tilstedeværelsen af øvrige miljøfremmede stoffer, som eksempelvis klorerede opløsningsmidler, MTBE og BTEX, er indikatorer for sårbarhed. HOFOR skal her henvise til, at det fremgår af nævnets afgørelse, at:

"Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer endvidere, at der i monitoringsboringer i BNBO er fund af pesticiderne Bentazon, Dichlorprop og Mechlorprop, samt fund af pesticidnedbrydningsprodukterne CGA 62826, 4-CCP, 2-(2,6-dich.ph)props. Derudover er der bl.a. fund af klorerede opløsningsmidler i fire af monitoringsboringerne, samt MTBE og BTEX i to af monitoringsboringerne."

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på baggrund af oplysninger om [...] fund af miljøfremmede stoffer i kildepladsens indvindingsboringer og i monitoringsboringer i BNBO, at grundvandsmagasinet, som kildepladsens borer indvinder fra, er sårbart overfor miljøfremmede stoffer, herunder pesticider."

Endelig kan godkendelsesordningen som tidligere nævnt ikke tage højde for alle jord- og grundvandsforhold i BNBO.

Afsnit 2.5. Tiltag til beskyttelse af BNBO

Udarbejdelse af et overvågningsprogram eller etablering af overvågningsboring er ikke et tiltag der **beskytter** grundvandet og bør derfor fjernes fra listen i 2. afsnit, således at kommuner ikke kan legalisere mangel på indsats med at tvinge vandforsyning til at etablere overvågningsboring(er). Det hører i stedet til i en indsatsplan.

Der er i kapitlet behov for en række uddybninger og afklaringer. Opkøb af jord kan være en dyr løsning, og rammerne for kommune (og vandforsyning) bør beskrives nærmere. Hvem skal opkøbe, eje og drive jorden? Kan vandforsyningen blive tvunget til at erhverve og "drive" landbrugsjord, og må vandforsyningen det i forhold til landbrugsloven og vandsektorloven? Kan vandforsyningen blive pålagt at betale overpris ved en kommunal aftale om opkøb af jord?

Jordfordeling som værktøj bør endvidere inddrages og beskrives i vejledningen, da den kan medvirke til, at der lettere kan indgås frivillige aftaler i BNBO. Her kan kommunal eller statslig opkøb af byttejord være relevant for at få beskyttelsen af (dele af) et givet areal til at gå op.

Afsnit 3.1.1 Frivillige aftaler generelt

Næstsidste afsnit om geografisk afgrænsning, bør udbygges og løftes op i særskilt afsnit, da det er et vigtig emne for både landmænd og vandforsyninger. Det bør fremføres, at kommunerne er nødt til at inddrage naturlige markskel omkring BNBO ved udmøntningen af både påbud og frivillige aftaler. Erfaringsmæssigt er det uhensigtsmæssigt for landmænd, at marken skæres over i mindre dele, så dyrkningen besværliggøres og den specifikke afgrænsning af BNBO ikke er muligt at se på arealet. Desuden vil defigurering af marken betyde, at vandforsyningen skal betale mere i erstatning, da restarealet bliver uanvendeligt for landmanden – så hellere betale for en beskyttelse på hele marken.

Afsnit 3.2.4 sidste afsnit s.19

Det er HOFORs erfaring, at det kan være en væsentlig motivationsfaktor for lodsejerne, at et påbud kan gøre kompensationen skattefri, og lodsejerne efterspørger næsten altid en vurdering af dette ved drøftelse af frivillige aftaler. Afsnittet kan med fordel udbygges ved, at Styrelsen indhenter en vurdering fra SKAT, frem for at hver kommune/lodsejer skal gøre det særskilt.

Bilag 1

HOFOR ser med interesse frem til høringen af bilag 1.

Bilag 2

Kan det tydeliggøres, at det kun gælder for støtteordninger, hvor man modtager tilskud for ikke at bruge pesticider, f.eks. i støtteordning for privat skovrejsning?

Med venlig hilsen

Stine Bisgaard

Philip Grinder Pedersen

Fra: Lars Skjærning <lsh@trefor.dk>
Sendt: 4. april 2019 16:09
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: MST-020-00103 att. Philip Grinder Pedersen

Kære Philip Grinder Pedersen

TREFOR Vand A/S fremsender et høringssvar på et specifikt punkt til "Vejledningen om vurdering af indsatser rette mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO".

Vejledningen eller regelsættet i det hele taget adresserer ikke de problemstillinger, der vedrører forsyningsselskaber, der har administrativ forlængede indvindingstilladelser, søger om nye indvindingstilladelser eller udvidelser af disse.

Kommunerne har meldt ud, at Miljøstyrelsen ikke kan udpege BNBO, når der ikke forelægger en godkendt indvindingstilladelse.

TREFOR Vand har søgt om nye og udvidede indvindingstilladelser, men er underlagt lovgivningen om, at der skal udarbejdes en Miljøkonsekvensrapport. Denne forventes tidligst at være på plads med udgangen af 2020.

TREFOR Vand kan således ikke opstarte indsatsen i store dele af vores BNBO-områder før efter 2020.

De forvaltningsretlige regler gør det således umuligt at sikre beskyttelsen af grundvandet indenfor rammerne af fase 1.

Regelsættet skal udformes, så disse BNBO-områder også er omfattet af en mulighed for beskyttelse, selvom indvindingstilladelserne er under behandling.

Med venlig hilsen

Lars Skjærning
Vandforsyningschef

TREFOR Vand A/S
Kokbjerg 30
6000 Kolding
Mobil: +45 28107296
Web: www.trefor.dk

TREFOR Vand er en del af EWII Koncernen. Hos EWII arbejder vi med udviklingen af fremtidens klimavenlige energiteknologier, og samtidig er vi Trekantområdets lokale energiselskab.

TREFOR Vand leverer dagligt rent drikkevand til ca. 48.700 husstande i Trekantområdet. Vi er ISO20001 og ISO9001 certificeret, og vi gør samtidig en stor indsats for at sikre, at også fremtidige generationer har rent vand af høj kvalitet. Se mere på www.trefor.dk

Philip Grinder Pedersen

Fra: Søren Thorndal Jørgensen <sthj@lf.dk>
Sendt: 5. april 2019 14:47
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: høring; Niels Peter Nørring; Jens Astrup Madsen; Nils Elmegaard; Poul Henning Petersen; Charlotte Bigum Lynæs
Emne: Journalnummer MST-020-00103, att. Phillip Grinder Pedersen
Vedhæftede filer: sthj 190402 høringssvar vedr BNBO vejledning.PDF

Sag: MST-020-00103
Sagsdokument: 8849224

Til Miljøstyrelsen, att. Phillip Grinder Pedersen

Vedhæftet følger høringssvar fra L&F på høring af vejledning om vurdering af indsatser mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Vi vil ligeledes gerne anmode om et møde for at diskutere indholdet i udkast til vejledning i relation til vores høringssvar.

På forhånd tak.

Venlig hilsen

Søren Thorndal Jørgensen

Chefkonsulent
Klima, Energi & Planter
Landbrug & Fødevarer

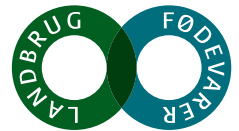
T +45 3339 4662 | M +45 6124 0059 | E sthj@lf.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3 · DK-1609 København V
www.lf.dk

Det danske fødevareerhverv har en vision om at være klimaneutralt i 2050. Sammen med vores medlemmer fra landbruget, fødevare- og agroindustrien, vil vi vise, at der findes en økonomisk bæredygtig vej til en klimaneutral fødevareproduktion. Som repræsentant for hele fødevareklyngen med 186.000 beskæftigede og en eksport på 166 milliarder, repræsenterer vi en værdikæde med tyngde og vilje til at finde løsninger på verdens klimaudfordringer i tæt samspil med resten af Danmark.

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Til: Miljøstyrelsen
Att.: Phillip Grinder Pedersen
mst@mst.dk
Journalnummer: MST-020-00103

L&F høringssvar til "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Landbrug & Fødevarer har modtaget høringsmaterialet den 11. marts 2019 med svarfrist den 5. april 2019.

Indledningsvis og helt overordnet finder Landbrug & Fødevarer, at det danske grundvand allerede er velbeskyttet mod udvaskning af pesticider fra det dyrkede areal, og at der derfor ikke er et fagligt grundlag for generelt at etablere sprøjtefrie BNBO.

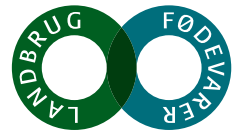
Der er allerede gennem nyere tid gennemført en hel række tiltag for at beskytte det danske grundvand mod udvaskning af pesticider, såsom de eksisterende meget strikse regler for godkendelse af pesticider, hvor Danmark har de i særklasse skrappeste regler i EU, vaskepladsbekendtgørelsen, syn af sprøjter, uddannelse og autorisering af sprøjteførere, tredelt grundvandsovervågning (VAP-marker, GRUMO og boringskontrol), 25 meters beskyttelseszoner omkring alle vandboringer, der leverer vand til almene vandværker, og slutteligt det for nyligt indførte forbud mod nye vaskepladser, opblanding og vask af sprøjter inden for BNBO.

Antallet af fund i grundvandet af tilladte sprøjtemidler bekræfter denne opfattelse, da kun 0,5 pct. af alle fund over kravværdien i boringskontrollen udgøres af tilladte midler (GRUMO-rapport for 2017).

Yderligere begrænsninger i brugen af nutidens pesticider fjerner ikke de forhistoriske pesticider eller uhensigtsmæssig deponering i tidligere tiders lossepladser. Men det tager desværre en del år, før fortidens fejl er borte, og vi ser det fulde resultat af indsatserne. Typisk er det danske grundvand omkring 40 år gammelt, så der vil være en betydelig forsinkelse på effekt af tiltagene. De forslåede nye tiltag vil kun i meget få tilfælde medføre en yderligere formindsket risiko for overskridelse af den ekstremt lave og politisk fastsatte kravværdi på 0,1 mikrogram per liter vand. Den meget grundige kontrol gennem jordprofilen bør også sikre, at vi ikke i fremtiden gentager de historiske fejl. Sænkningstragter i hele BNBO, som ifølge vejledningen er et forøget risikoelement, er efter vores mening et søgt argument, da de allerede etablerede 25 meters beskyttelseszoner jo netop skulle være et værn imod hurtigere nedstrømning omkring boringerne, som argumenteret i lovforordet ¹ til ændring af Miljøbeskyttelsesloven fra 2011, hvorfra det fremgår at;

"Det vurderes, at et supplement til den nuværende 10 meter sikringszone med et 15 meter pesticid-, dyrknings- og gødskningsfrit område (til i alt 25 meter i radius)

1) https://www.ft.dk/ripdf/samling/20101/lovforslag/l165/20101_l165_som_fremsat.pdf

*omkring vandindvindingsanlæg, der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg, er et **effektivt virkemiddel** til at give **en væsentlig ekstra beskyttelse** af grundvand og drikkevand mod forurening med pesticider og disses nedbrydningsprodukter.”*

Det undrer Landbrug & Fødevarer, at dette **effektive virkemiddel** til **en væsentlig ekstra beskyttelse**, altså de 25 meters beskyttelseszoner, i løbet af 8 år ikke længere er effektivt nok, og at der derfor pludseligt ud af det blå er opstået ny viden, som kræver, at der nogle steder etableres sprøjtefrie arealer på op til over 1.000 meter i radius fra borerne for at minimere risikoen for udvaskning ved sænkningstragt.

Landbrug & Fødevarer har dog noteret sig den politiske tillægsaftales punkt om BNBO indgået af et bredt politisk flertal. I forbindelse med implementeringen af den politiske aftale finder Landbrug & Fødevarer, at det er strengt nødvendigt at følgende sikres:

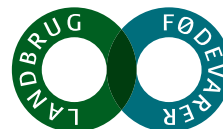
- 1) Landmanden får fuld og hel erstatning på markedsvilkår for alle tab i forbindelse med BNBO
- 2) Aftalerne skal i fase 1 være frivillige
- 3) Der er tale om ekspropriationslignende forhold og derfor skattefritagelse
- 4) Arealerne forbliver landmandens, med mindre han ønsker andet
- 5) I forbindelse med fastlæggelse af erstatningen skal der også tages højde for praktiske dyrkningsforhold

Givet den politiske tillægsaftale vedtaget 11. januar 2019 til Pesticidstrategi 2017-2021 finder Landbrug & Fødevarer det bydende nødvendigt at aftalen hurtigt bliver realiseret i ellers lovlige og uproblematisk aktiviteter. Derfor er vi overordnet positivt indstillet over for forsøget med hurtigt at udgive en vejledning til brug for indgåelse af frivillige aftaler på arealer omkring vandboringerne. Når det er sagt, er der dog flere store udfordringer med udkastet til vejledning, som skal rettes inden endelig udgivelse for at få en ensartet regelansvendelse kommunerne imellem. Vi peger på følgende:

1: Landbrug & Fødevarer finder det kritisabelt, at Miljøstyrelsen ikke har samlet supplementsvejledningen med den eksisterende BNBO-vejledning (2007) til én samlet vejledning. Snitfladerne mellem de to dokumenter bliver sværere at håndtere i praksis for kommuner, vandværker og lodsejerne, end hvis begge dokumenter havde været samlet.

2: Landbrug & Fødevarer finder det problematisk, at supplementsvejledningen primært henvender sig til kommuner og vandværker. Der mangler vejledning til lodsejeren (landmanden) om rettigheder, proces, muligheder mv. Det er politisk aftalt, at aftalerne i fase 1 (2020-2022) skal være frivillige. Såfremt indgåelsen af de frivillige aftaler skal være et ligeværdigt forløb mellem tre aftaleparter, bør vejledningen afspejle den politiske aftale.

3: Landbrug & Fødevarer finder det tillige stærkt problematisk, at der mangler en klar definition af ordet ”forurening” i forhold til fund af pesticider i grundvandet. Definitionen er afgørende i forbindelse med risikohåndtering og indsatser for at afværge evt. fare for forurening. Der skal være sammenhæng mellem statens godkendelsessystem af pesticider og kommunernes vurdering af status for grundvand og dermed behov for indsatser på dyrkningsfladen.

Miljøstyrelsen godkender sprøjtemidler med udvaskning til grundvandet af aktivstof og nedbrydningsstoffer op til grænseværdien (0,1 mikrogram/l) ud af rodzonen. Fund kan ikke bruges som dokumentation for behov for fremtidige indsatser, når der kun er målt ned til detektionsgrænsen af sprøjtemidler (som regel over 0,01 mikrogram/l).

Det hverken skal eller kan være op til den enkelte kommune at definere ordet "forurening". Det vil i givet fald resultere i en uensartet regelanvendelse og praksis i strid med ligebehandlingsprincippet. En vejledning må uddybe begrebet i relation til BNBO. Dette kunne meget vel fremgå helt fremme i starten af vejledningen – fx i forlængelse af pkt. 1.1.

4: Vedrørende pkt. 2.1. – om spild/uheldsbetragtninger – mener Landbrug & Fødevarer, at det skal tilføjes, at risikoen for spild/uheld uden for vaskepladsområderne ikke i sig selv kan begrunde, at der gennemføres sprøjtefri BNBO. Landbrug & Fødevarer finder ligeledes, at der skal henvises til andre regler/anbefalinger med hensyn til indsatser i forhold til spild.

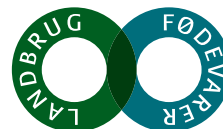
5: Ligeledes finder Landbrug & Fødevarer at pkt. 2.1.1. skal omskrives, da afsnittet ikke giver anvisninger til, hvorledes en risikovurdering i forhold til spild i forbindelse med uheld skal gennemføres. Der bør være krav om opstilling af et realistisk scenarie for uheld med sprøjten og den efterfølgende oprydning på uheldsstedet.

6: Under pkt. 2.2.3. refereres der på side 11 til en afgørelse i Miljø- og Fødevareklagenævnet vedrørende Egedal-sagen, som Landbrug & Fødevarer mener skal slettes. Afgørelsen og dermed også argumentationen herfor har ført til, at Landbrug & Fødevarer har stævnet Miljø- og Fødevareklagenævnet, og byretten i Hillerød har vurderet sagen til at være så principiel, at den er blevet henvist direkte til Østre Landsret. Det er derfor strengt nødvendigt, at Miljøstyrelsen derfor afventer Østre Landsrets afgørelse, inden styrelsen refererer til afgørelsen i klagenævnet.

7: I pkt. 2.2.3. i afsnittet om fund af pesticider og andre miljøfremmede stoffer fremgår endvidere følgende: 'Omvendt er manglende fund ikke dokumentation for, at magasinet ikke vil kunne blive forurennet i fremtiden, idet en forureningspuls kan være på vej eller ikke detekteret endnu.'

Landbrug & Fødevarer anerkender, at formuleringen teknisk set er korrekt, men det er vores klare opfattelse, at den ikke bidrager til vejledning, og at der tillige er tale om spekulation. Hvis vandindvindingen sker fra ungt grundvand, er det, ud fra den viden der er oparbejdet i grundvandsovervågningen, således en usaglig og upassende formulering. I grundvandsovervågningen (GRUMO-rapporterne) ses en faldende fundhyppighed i det øverste grundvand, efterhånden som det slår igennem, at mange gamle stoffer er blevet forbudt. Hvis der ikke er fundet pesticider i en indvinding med ungt grundvand, bør dette faktum understøtte, at arealet ikke er specielt pesticidfølsomt.

8: I samme afsnit er vejledningen om koncentrationsniveauets anvendelse i vurderingen efter vores opfattelse utilstrækkelig. Mange projekter har dokumenteret, at punktkilder er karakteriseret ved høje koncentrationer og fund

af flere stoffer, mens fladebelastning er karakteriseret ved lave koncentrationer og oftest kun et enkelt stof.

9: I afsnittet anføres endvidere, at andre miljøfremmede stoffer i grundvandet – fx klorerede opløsningsmidler, MTBE, MTEX mv. – kan være relevante i vurderingen af udvaskningsrisiko. Landbrug & Fødevarer finder det stærkt kritisabelt at sammenligne denne type meget mobile stoffer med pesticider, som har været gennem en streng godkendelsesordning med specielt fokus på at sikre mod udvaskning til grundvand.

10: I skema med tiltag ved erhvervsmæssig arealanvendelse mangler der "beredskab ved spild og uheld" (Pkt. 2.5.). Ligeledes bør det overvejes at liste de forskellige virkemidler alfabetisk, da man som læser efterlades med det indtryk, at der er prioriteret i rækkefølgen.

11: Pkt. 3.1. Landbrug & Fødevarer finder, at første sætning skal omformuleres. Kunne indledes som følger "Det er politisk besluttet, at kommunerne sammen med forsyning og lodsejere skal søge at indgå en frivillig aftale om gennemførelse af konkrete tiltag". (Det er essensen af den politiske aftale).

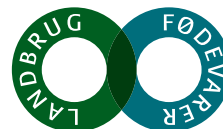
12: Pkt. 3.1.1. I afsnittet om *aftalens indhold* er indført bemærkninger om sanktioner. Landbrug & Fødevarer finder, at teksten "Der bør overtræde aftalen" skal erstattes af et nyt afsnit, der henviser til Miljøbeskyttelseslovens generelle beskyttelsesregler. Der er ikke i den politiske aftale et oplæg til regulering af bodsbestemmelser.

13: Pkt. 3.1.1. Afsnittet om *geografisk afgrænsning – restareal* skal revideres. Af de-figureringsmæssige årsager skal det være muligt at foretage en forskydning af afgrænsningen – også i det udpegede areal – således at der tages dele af BNBO'en ud, mens der tilføjes nye arealer til BNBO'en, så der opnås samme beskyttelsesniveau men med færre praktiske gener. Som afsnittet er skrevet, kan der kun lægges ekstra areal til BNBO.

Det har driftsmæssig betydning at undgå, at mindre dele af et BNBO fletter ind i marker og forstyrrer de store markmaskiners rette kørelinjer. Der er eksempler på BNBO, hvor hele 15 marker bliver berørt, og nogle marker med meget marginale områder. Det skal være muligt at lave nogle praktiske løsninger, ellers er der risiko for manglende lokal forståelse og unødige administration.

14: Pkt. 3.1.3. Det er naturligvis udmærket, hvis BNBO kan udlægges til økologi. Det skal imidlertid bemærkes, at der af flere årsager ikke er tale om et varigt virkemiddel – f.eks. jordhandler, omlægning til konventionel drift mv. Ligeledes bør der udarbejdes et regneeksempel til bilag 1 med en økologisk bedrift, da økologitilskuddet vil falde bort ved en tinglysning af et areal som sprøjtefrit.

15: Slutteligt finder Landbrug & Fødevarer, at er pkt. 3.2.4. afsnit er problematisk, navnlig side 19 in fine og 20 om det skatteretlige, idet der lægges op til en individuel vurdering af, om en erstatning er skattefri. For det første er det i den politiske aftale fastsat, at der skal være en erstatning efter en vurdering af ejendommens værdiforringelse på markedsvilkår. Forudsætningen for denne erstatning er, at der er en ekspropriationshjemmel i lovgivningen, som bliver bragt i anvendelse, hvis der ikke opnås en aftale. Erstatningen sker derfor på ekspropriationslignende vilkår, hvorved der opnås generel skattefrihed. Som det

er formuleret nu, ses der ikke incitament til at indgå en frivillig aftale med en risiko for beskatning.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

Søren Thorndal Jørgensen
Chefkonsulent

Klima/Energi/Planter
D +45 3339 4662
M +45 6124 0059
E sthj@lf.dk

Fredericia, den 5. april 2019

Høringssvar til vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til vejledningen, jeres j.nr. MST-020-00103.

Indledning

Ifølge Miljøstyrelsens egen opgørelse, er der ud af de 133 borer, som i 2017 blev sløjfet, blot i et enkelt tilfælde tale om pesticidforurening som årsagen. Der er altså tale om sløjfning på grund af pesticider i 0,75 % af tilfældene. Det virker derfor besynderligt og usagligt, at det bliver landbrugets brug af pesticider, der er omdrejningspunktet for vejledningen. Vejledningen er et udtryk for politiske og følelsesmæssige holdninger, men har ikke fagligt belæg, og beror alene på en overdreven forsigtighed – uden at myndighederne imidlertid har anvendt indholdet af EU's forsigtighedsprincip.

Skinvurdering af kommunerne

Kommunerne pålægges at vurdere alle BNBO'erne med det fokus, at der skal foretages en yderligere indsats. Hvis en kommune konkret vurderer, at der ikke er behov for en yderligere indsats, vil Miljøstyrelsen tage sagen op og genvurdere, om kommunen nu også har ret i det. Vejledningen afspejler, at udgangspunktet er, at alle områder indenfor BNBO skal vurderes til at være i risikozonen allerede inden den konkrete vurdering foretages. Helt overordnet er vejledningen et udtryk for, at kommunerne pålægges at lave en vurdering af behovet og proportionaliteten med et allerede besluttet resultat. Kommunernes opgave er derfor, at få vurderingen til at passe med et på forhånd givet resultat. Sagt på en anden måde, pålægges kommunerne at træffe afgørelser i strid med forbuddet mod at sætte skøn under regel.

Udgangspunktet er yderligere indsatser

Vejledningen er så at sige vendt om, så det altovervejende udgangspunkt er, at vurderingen skal resultere i, at yderligere indsatser er påkrævet, og det kun i helt ekstraordinære tilfælde kan vurderes, at yderligere indsatser ikke er nødvendigt. Når yderligere indsatser er udgangspunktet, burde vejledningen netop fokusere på de situationer, hvor en kommune kan vurdere, at der ikke skal foretages en yderligere indsats. Dette bør især være tilfældet, eftersom Ministeriet føler sig kaldet til, kun at tjekke kommunernes vurdering, når vurderingen medfører, at der ikke skal foretages yderligere indsatser.

Hvis Ministeriet ikke mener, at kommunerne er kompetente til at træffe disse afgørelser, bør Ministeriet måske slet ikke sætte kommunerne til at foretage vurderingen. Når dette er sagt, mener vi sådan set godt kommunerne kan løfte opgaven, men Ministeriet bliver nødt til at stole på kommunens konkrete vurdering – også selvom vurderingen indebærer, at der ikke skal foretages yderligere indsatser. Samtidigt virker det besynderligt, at Ministeriet som udgangspunkt ikke stoler på kommunens vurdering, når det vurderes, at der ikke skal foretages en indsats, mens Ministeriet så automatisk tror på vurderingen, når det vurderes, at der skal foretages en indsats. Det er usaglig forskelsbehandling.

Call-in beføjelse

I det omfang myndigheder eller borgere mener, at det kommunale selvstyre træffer forkerte afgørelser, er det normalt sådan, at afgørelsen kan påklages til rekursinstansen.

Det kræver udtrykkelig lovhjemmel, hvis Ministeriet vil træffe afgørelser i stedet kommunen i de sager, hvor kommunen har afgørelseskompetencen.

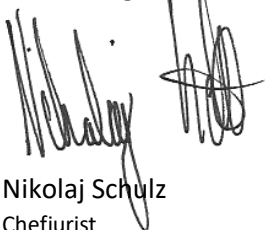
Så vidt ses kan call-in efter f.eks. miljøbeskyttelseslovens § 82 eller vandforsyningslovens § 7 kun foretages i helt ekstraordinære tilfælde, hvor det kan være relevant at flytte kompetencen fra kommunen til det statslige niveau. Der er altså typisk tale om store og forureningsmæssigt komplicerede virksomheder, hvor staten kan overtage kompetencen. Selvom landbrug italesættes som forurenere, så er det helt usammenligneligt med virksomheder som Kommunekemi, Tarco eller Københavns Lufthavn, der vist er i en helt anden forureningsliga.

I forbindelse med tilvejebringelse af call-in bestemmelserne er det typisk, at man i lovbemærkningerne præciserer og uddyber de nærmere betingelser for, hvornår ministeriet kan hjemtage de omhandlede sager. Det er et voldsomt skred i retssikkerheden, både for borgerne men også overfor kommunerne, at disse afsnit af vejledningen udgår.

Gamle lossepladser og affaldsdepoter

Der findes alt for mange ikke-kortlagte lossepladser og affaldsdepoter, hvor der er risiko for nedsivning til grundvandet. Vil man beskytte vores drikkevandressourcer, er det nødvendigt at få kortlagt forureningskilderne fra alle steder og få rensat op. Det er ikke dækkende kun at kigge på landbruget. Det bør da i det mindste fremgå af vejledningen, at kommunen bl.a. skal vurdere, om der er jordforurening i området inden der påbegyndes indsatser overfor landbruget. Det fremgår helt perifært af vejledningen, at der også kan være andre relevante forureningskilder, som kan indgå i kommunens vurdering. På side 13 under overskriften "*arealanvendelse og forureningskilder*" bør lossepladser og affaldsdepoter nævnes eksplicit. Det er ikke proportionalt at lave indsatser overfor landbruget ved en boring, hvis der lige ved siden af boringen ligger et affaldsdepot. Hvis der mangler viden på dette område, bidrager landbruget gerne med viden om disse forureningskilder.

Med venlig hilsen

Nikolaj Schulz

Chefjurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 60 14 12 30

E-mail: nsc@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Att. Philip Grinder Pedersen

Sendt på mail til mst@mst.dk

3. april 2019

Landboforeningernes høringssvar på Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) j.nr. MST-020-00103

Det er med stor interesse, at LandboForeningen Midtjylland, Landboforeningen Kronjylland, Østjysk Landboforening og Vejle-Fredericia Landboforening har læst ovennævnte vejledning. Med den nye tillægsaftale til Aftale om Pesticid Strategi 2017-2021, er det afgørende at grundlaget for gode aftaler om pesticidbeskyttelse er velfunderet og klarlagt for alle parter vedkommende. Vejledningen retter sig derimod kun mod den kommunale opgave, men er stadig af afgørende betydning for både lodsejere og vandforsyninger. Gode aftaler mellem landbrug, vandværk og kommune kræver at alle parter har et ligeværdigt grundlag for at gå ind i en forhandling. Således bør en vejledning understøtte dette for alle parter.

Landboforeningerne finder det positivt, at der arbejdes videre på at kvalificere grundlaget for aftaler om beskyttelse af de boringsnære beskyttelsesområder, og at der sikres fuld erstatning med mulighed for fleksibilitet i de aftaler, der skal indgås. Det er dog bekymrende, at Bilag 1 er udeladt, og ikke optræder som en del af denne høring. Det er naturligvis helt afgørende, at der skal ses på den individuelle situation i forhold til erstatningsudmålingen, men da der er vidt forskellige opfattelser af, hvad der er fuld erstatning kommunerne imellem, er der behov for en mere gennemsigtig vejledning omkring netop dette. Naturligvis vil prissætningen være betydningsfuld, men også gennemsigtighed med hvordan prissætningen tilvejebringes er væsentlig viden.

I forhold til arrondering af markforhold, bør det fremgå tydeligere af vejledningen, at der er mulighed for at revidere den ønskede afgrænsning, såfremt en aftale kan falde på plads, hvor det giver mening i forhold til både markdrift og behov for indsats. BNBO afgrænsningen beror på en beregning og model, og den konkrete vurdering, bør således kunne lede frem til ændring både i udvidelse og indskrænkning af dette areal.

Vejledningen lægger på nuværende tidspunkt op til, at BNBO på økologiske arealer ikke som udgangspunkt bør omfattes af et yderligere indsatskrav eller påbud. Uanset om der er tale om økologisk eller konventionel markdrift i BNBO, finder landboforeningerne det afgørende, at der ikke skelnes til nu-driften, da der er tale om varige bindinger og aftaler i forhold til et eventuelt indsatskrav. Herved bør alle lodsejere stilles lige, og dermed også have de samme muligheder for at indgå en aftale omkring fuld erstatning. Den økologiske drift kan ændre sig i fra år til år, grundet f.eks. tilbagelægning eller salg af ejendom. Uafklaret

forhold omkring et eventuelt kommende beskyttelseskrav, vil stille de økologiske landmænd ringere end de konventionelle.

Landboforeningerne undrer sig over at vejledningen kun forholder sig til en øjeblikssituation. Hvad sker der i tilfælde af et en vandindvinding øges og dermed øger BNBO-arealet, eller såfremt en boring sløjfes, og indsatsbehovet forsvinder.

Afslutningsvist ønsker landboforeningerne at bakke op omkring frivillige aftaler, der tilgodeser både bedriften og grundvandet.

Med venlig hilsen

Frede Lundgaard Madsen, Formand for LandboForeningen Midtjylland

Nis Hjort, Formand for Vejle-Fredericia Landboforening

Henrik Nielsen, Formand for Østjysk Landboforening

Christian G. Jensen, Formand for Landboforeningen Kronjylland

Kontakt:

Maria Pilgaard, Miljøpolitisk rådgiver LMO, map@lmo.dk eller tlf.: 2221 0217

LandboForeningen **Midtjylland**

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk

Hillerød 4. april 2019

Bemærkninger til Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) j.nr. MST-020-00103

Nordsjællands Landboforening indsender hermed som interesseorganisation for landbrugere og landboere i Nordsjælland bemærkninger til det fremlagte forslag til "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)".

Generelle bemærkninger til vejledningen

Nordsjællands Landboforening finder det beklageligt og u hensigtsmæssigt, at Miljøstyrelsen ikke har samlet nærværende supplerende vejledning med gældende vejledning for området i én samlet vejledning. En samlet vejledning vil alt andet lige fremme/sikre en mere helhedsorienteret håndtering af opgaven.

I fravær af en samlet vejledning bør det allerede i indledningen i den fremlagte supplerende vejledning præciseres, at kommunerne i deres risikovurdering af BNBO'erne **skal** se på andre potentielle forureningskilder og ikke blot som anført i vejledningen opfordres til at se på andre kilder.

Helt overordnet mener vi, at vejledningen lægger op til en meget subjektiv risikovurdering i kommunerne (eksemplificeret nedenfor) med risiko for uensartet regelanvendelse. Hertil kommer at der ikke er krav om en evaluering, hvis kommunen vurderer, at der er behov for en indsats i BNBO. Modsat er der krav om evaluering, hvis kommunen vurderer at der ikke er behov for indsats. Det kan stille lodsejerne i en situation, hvor de ikke føler, at deres sikkerhed for en korrekt procedure er opfyldt.

Som interesseorganisation for jordbrugerne finder vi det ligeledes beklageligt, at processen ikke er mere detaljeret beskrevet mhp. tydeliggørelse af lodsejernes rettigheder, herunder klagemuligheder mv.

2 Vurdering af beskyttelsesbehov

For at sikre en retfærdig og ensartet vurdering af indsatsbehovet i kommunerne, skal en risikovurdering, der kan udløse et forbud mod brug af plantebeskyttelsesmidler, altid baseres på en **faglig og veldokumenteret analyse**. Analysen og konklusionerne på denne **skal** relateres til de **nationale kriterier**. *I vejledningen fremgår det, at risikovurderingen kan ske i forhold til klare kommunale fastlagte mål...* Nordsjællands Landboforening frygter, at den nuværende formulering giver mulighed for politiske afgørelser frem for faglig funderede afgørelser.

Således finder vi det også meget uheldigt at man refererer til sagen i Egedal (2.2.3), som endnu ikke er afgjort. Afsnittet bør slettes fra vejledningen.

2.1 Arealanvendelse og forureningskilder

Jf. ovenstående skal det ikke være op til kommunerne, hvilke forhold de vil basere en risikovurdering på. Der kan være andre kilder, som kan udgøre en mere overhængende risiko for forurening af grundvandet, end landbrugets brug af plantebeskyttelsesmidler. Det bør derfor være et krav, at kommunerne altid **skal** forholde sig til kendte og potentielle forureningskilder i området (herunder lossepladser, private haver mm.), ligesom de også **skal** vurdere forureningsrisici fra andre stoffer og inddrage disse i den samlede risikovurdering. Andre forhold, der kan udgøre forureningsrisici bør ikke være udløsende for et krav om ophør med brug af plantebeskyttelsesmidler i landbruget.

2.1.1 Spild og uheld

Ved vurderingen af risikoen, er det vigtigt at der skelnes mellem reelle risikofaktorer og teoretiske risikofaktorer, således mener vi, at risiko for spilduheld ikke i sig selv kan udløse et krav om ophør med brug af plantebeskyttelsesmidler i landbruget.

2.4 Tjekliste over relevante parametre

Jf. ovenstående skal det ikke være op til kommunerne at vurdere hvilke parametre de vil lade indgå i vurderingen. Der bør være en oversigt over de parametre, der som minimum **skal** indgå i vurderingen.

2.5. Tiltag til beskyttelse af BNBO

Det bør tilføjes at kommunen ikke kan lægge sig fast på et tiltag, før der har været forhandling om andre tiltag.

Nordsjællands Landboforening mener, at hele paletten af tiltag skal inddrages, herunder specielt salg af jord til dagsværdi med inddragelse af jordfordeling. De tiltag der er beskrevet i multifunktionel jordfordeling, kan med fordel anvendes.

I vådområdeprojekter er det ofte salg af projektjord sammen med jordfordeling, der er med til at få et projekt igennem. Nordsjællands Landboforening opfordrer til at samme muligheder bliver brugt ved forhandlinger om afståelse eller ændret anvendelse af arealer indenfor BNBO.

3.0 Gennemførelse af tiltag

Det bør også her præciseres, at det er politisk besluttet, at kommunerne så vidt muligt skal afsøge muligheden for at lave frivillige aftaler med lodsejerne, således at der opnås lokalt forankrede løsninger i et samarbejde mellem kommune, vandværk og lodsejer. Der skal derfor være krav om, at kommunerne skal inddrage alle relevante tiltag og gennemføre reelle forhandlinger med lodsejerne som ovenfor beskrevet. Det er vigtigt, at lodsejerne inddrages fra projektstart og bliver en ligeværdig del af forhandlingerne om tiltag og erstatning, og at det ikke bliver forhandlinger under trussel med påbud og lovindgreb.

Nordsjællands Landboforening frygter, at kommunerne ikke vil føre helhjertede forhandlinger, når de ved, at pesticidfri drift vil blive indført ved lovindgreb i fase 2.

Med venlig hilsen

Lars Jonsson

Formand, Nordsjællands Landboforening

Søren Hansen

Næstformand, Nordsjællands Landboforening

Høringssvar fra Dansk Skovforening mht. Høring af Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Vi har i Dansk Skovforening et par enkelte kommentarer til høringen med høringsfrist 5. April 2019.

Det fremstår uklart for os om vejledningen også er gældende for skovarealer. Det eneste sted, hvor skov fremgår er:

"Langt hovedparten af pesticidanvendelsen i Danmark i dag er tilknyttet konventionelt jordbrugsdrift (landbrug, skovbrug, gartneri, frugtavl, planteskoler, juletræsproduktion m.v.). Herudover er der erhvervsmæssig brug af pesticider på f.eks. golfbaner eller arealer omkring hoteller. I tillæg til indsatsen rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider er det dog også relevant at vurdere risikoen for forurening fra andre kilder, fx punktkilder og offentlig eller privat brug af pesticider eller evt. biocider, ligesom forureningsrisici fra andre stoffer (nitrat, andre miljøfremmede stoffer) kan vurderes."

Vi har kommenteret følgende ud fra en betragtning om at skovjord også indgår. Det er dermed også formodningen, at skovejerne som har skov i områderne, også er omfattet af de frivillige aftaler og erstatning, hvis der pålægges påbud.

Side 15: Der skrives flere gange, at kommunen bør bestræbe sig på frivillighed som herunder. Vi mener, at de skal være pligtige til at forsøge at indgå en frivillig aftale som det første.

"Kommunen bør bestræbe sig på at gennemføre tiltagene ved frivillig aftale. Aftaler med de pågældende lodsejere kan gennemføres med eller uden erstatning. Herudover kan indgåelse af frivillige aftaler med betaling samt påbud og forbud have en betydning for, hvilken landbrugsstøtte en lodsejer kan opnå, jf. bilag 2. "

Side 16: I nedenstående vurderer vi, at det er fair at give ejeren en ret til at kunne kræve et ukurant restareal inddraget i aftalen.

"Geografisk afgrænsning – restareal

For at sikre en hensigtsmæssig anvendelse af restarealet kan kommunalbestyrelsen eller vandforsyningsselskabet aftale med grundejeren, at det resterende areal (fx rest af markblok/matrikelgrænse/anden praktisk afgrænsning) bliver underlagt de samme restriktioner, som det af indsatsplanen omfattede areal. Afviser lodsejeren denne løsning, kan restarealet alene pålægges rådighedsindskrænkninger med hjemmel i § 26 a, såfremt kommunen har udpeget restarealet og udarbejdet en indsatsplan for arealet. "

Herunder igen et eksempel, hvor vi mener kommunen skal være pligtig til at forsøge med en frivillig aftale som tidligere nævnt. Kunne der være krav om at alternativ frivillig aftale skal fremgå i stedet for kan fremgå.

"Hvis kommunen vurderer, at der er behov for en konkret indsats, som indebærer erstatning til lodsejeren, så bør kommunen beslutte, at den vil nedlægge påbud i tilfælde af, at der ikke kan opnås enighed om en frivillig aftale. Det kan eksempelvis være i kommunens indsatsplan eller i forbindelse med den sædvanlige varslings af et kommende påbud, hvor muligheden for en alternativ løsning i form af en frivillig aftale kan fremgå. "

Side 17: Her er det relevant at få præciseret at have lidt et tab. Vi formoder, at indirekte tab også er med?

"3.2.1 § 26 a Som udgangspunkt skal kommunalbestyrelsen søge at få gennemført sine indsatsplaner i mindelighed og gennem aftaler med lodsejerne, jf. afsnit 3.1.

*Når der er vedtaget en indsatsplan, har kommunalbestyrelsen mulighed for at pålægge (påbyde) en lodsejer rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre drikkevandsinteresserne efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a. Det er en betingelse, at der er vedtaget en indsatsplan efter vandforsyningslovens § 13 eller § 13 a. Det er ligeledes en betingelse, at der har været forsøg på at opnå en frivillig aftale, før der udstedes et påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a. Det er ikke et krav, at de pågældende forsøg har været udøvet af kommunalbestyrelsen selv, men de kan fx være foranlediget af en almen vandforsyning. Miljøbeskyttelseslovens § 26 a kan anvendes, uanset at en grundejer erklærer sig villig til at indgå en aftale mod en nærmere angivet erstatningssum, hvis kommunen vurderer, at den fuldstændige erstatning for den pågældende rådighedsindskrænkning må antages at være lavere. **Alle påbud skal gennemføres mod fuldstændig erstatning til lodsejeren, såfremt lodsejeren har lidt et tab som følge af påbuddet.** Se nærmere om erstatning nedenfor. Kommunalbestyrelsen kan lade påbuddet tinglyse på lodsejerens ejendom for ejerens regning."*

Med venlig hilsen
Ditte Galsgård
Dansk Skovforening

Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)"

Danmarks Naturfredningsforening er glade for at få muligheden for at give et høringsvar til vejledningen om BNBO. Danmarks Naturfredningsforening mener, at der er tale om en gennemarbejdet og god vejledning.

Pesticidgodkendelse

1.2.

Det bør præciseres og indarbejdes, at den danske godkendelsesordning for pesticider KUN omfatter regelret brug af pesticider på regelret dyrket jord, og at modelleringen af pesticider, som også danner grundlag for godkendelsen, ikke omfatter sprækketransport i områder, hvorunder der indvindes grundvand, hvor det øvre grundvand bliver "suget" ned gennem utætheder og sprækker i dæklagene med et tryk der svarer til sænkningen af vandspejlet i boringen.

Denne sænkning kan i nogle tilfælde kan være 20 meters vandsøjle svarende til ca. 2 atmosfæres nedadrettet tryk.

Godkendelsen af pesticider omfatter derfor IKKE brug af pesticider i områder omkring indvindingsboringer, også selvom der eksisterer en biologisk aktiv rodzone.

Dette betyder også, at brug af pesticider i BNBO i **byområder med** haver, parker mm med en biologisk aktiv rodzone, IKKE omfattes af godkendelsen af pesticider, præcis på samme måde som godkendelsen ikke omfatter brug af pesticider i BNBO der ligger i områder med erhvervsmæssig brug af pesticider.

Desuden vil brug af pesticider på **befæstede arealer i BNBO** markant øge risikoen for nedvaskning af både glyphosat, diflufenican og nedbrydningsprodukter, da disse midler i dag er tilladt på befæstede arealer uden en biologisk rodzone. På de befæstede arealer er der en øget risiko for mættet strømning af regnvand med opløste pesticider fra kanten af de sprøjtede befæstede arealer, ned gennem den umættede zone til det underliggende sekundære grundvand, hvorfra vandet suges ned til de primære magasiner som følge af vandindvindingen.

Det bør i den forbindelse også nævnes at kommunerne har ret til at give et påbud mod at bruge pesticider i bynære områder ifølge afsnit 3.2.2 § 24: *"Kommunalbestyrelsen kan påbyde rådighedsindskrænkninger i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 24. Miljøbeskyttelseslovens § 24 kan, i modsætning til lovens § 26 a, også anvendes på andre stoffer end nitrat og pesticider. Anvendelsen af § 24 kræver ikke, at der er vedtaget en indsatsplan for området. Påbud eller forbud kan meddeles for at undgå fare for forurening af vandindvindingsanlægget. Det er således et krav, at der er foretaget en risikovurdering af den pågældende boring i forhold til den konkrete arealanvendelse, og at der efter vurderingen er behov for yderligere tiltag for at sikre mod forurening. Se nærmere herom i kapitel 2. Påbud om rådighedsindskrænkninger efter § 24 skal ledsages af en fuldstændig erstatning til påbudsadressaten. Se nærmere om erstatning nedenfor."*

2.2.1

VAP - Varslingssystemet for udvaskning af pesticider til grundvand, omfatter KUN undersøgelser af pesticider under regelret brug på regelret dyrket jord, og derfor ikke arealer, hvorunder der indvindes grundvand. Derfor er det ikke korrekt, at VAP markerne repræsenterer 85-95% af lerarealerne, da VAPmarkerne ikke ligger i nærheden af vandværksboringer, der indvinder grundvand. Det betyder, at

arealer i vandværkernes oplande, hvor der pga. indvinding og geologiske vinduer er en stor grundvandsdannelse ikke er tilstrækkelig beskyttelse mod nedsivning af pesticidrester, selvom pesticiderne er testet i VAP.

Desuden er afskæringskriteriet for fund af pesticider i VAP i dag, at pesticider og nedbrydningsprodukter tillades nedvasket i koncentrationer op til 0,1 µg/l, hvilket i BNBO vil betyde en større nedvaskning fra det højtliggende grundvand, der suges ned til de primære drikkevandsmagasiner. Denne praksis kan betyde at mange pesticider, der godkendes, selv om de nedvaskes i koncentrationer op til 0,1µg/l, vil kunne findes i de primære drikkevandsmagasiner, og dermed i drikkevandet, hvis pesticiderne har været anvendt på markerne i indvindingsområderne.

Supplerende bemærkninger

En generel mangel er at der ikke er udpeget BNBO omkring **markvandingsboringerne** i Danmark. Ifølge Jupiter er der i dag ca 3.500 markvandingsboringer med en gennemsnitsdybde på 37 meter. Den gennemsnitlige dybde for ca 10.500 drikkevandsboringer er 35,4 meter, og vandingsboringerne indvinder derfor grundvand i samme dybder som de almen vandforsyninger.

Da markvandingsboringerne ofte indvinder en vandmængde som svarer til den samlede danske vandindvinding fra almene vandforsyningsboringer, og da denne indvinding sker i en periode på få måneder pr år, vil dette betyde langt mere markante sænkninger af grundvandsspejlet omkring markvandingsboringerne, hvor der suges højtliggende ungt grundvand ned i sænkningstragtene. Da det unge grundvand ofte indeholder mange pesticidrester, kan disse forurene et stort volumen grundvand. Når markvandingen stoppes bevæger dette volumen fra sænkningstragten sig nedstrøms med grundvandsstrømningen. Hvis disse vandlegemer når frem til drikkevandsboringer nedstrøms vil en forurening påvirke de lokale vandværkers vandkvalitet.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at afsnittet om geologi bør indeholde en forklaring på, hvorfor der er så stor forskel på BNBO områdernes størrelse i områder med **frit og spændt vandspejl**.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at det vil være en god idé at producere **et bilag** til vejledningen med en opgørelse af, hvor mange BNBO der er pr kommune, samlet areal og arealet af disse fordelt på jordbrug mm, byområder og naturområder.

Med venlig hilsen

Walter Brusch

Danmarks Naturfredningsforening.

1. april 2019

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

j.nr. MST-020-00103

Høringssvar vedr. Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

FRI kvitterer for muligheden for at kommentere på ovenstående høring, og har følgende overordnede og tekstnære kommentarer hertil.

Indledning

Miljø- og fødevareministeren har d. 11. marts sendt Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) i høring. Samtidig med høringsudkastets offentliggørelse udsendte Miljø- og fødevareministeren et hyrdebrev til landets borgmestre.

Forud herfor har fire kommuner tilbage i februar formuleret en række krav til hvad BNBO-vejledningen skal kunne svare på. Disse blev sendt til KL, som har videresendt dem til miljø- og fødevareministeren. FRI har kendskab til dette arbejde og vurderer, at det på udmærket vis omhandler de problemstillinger, som høringsudkastet lægger op til. FRI kan til fulde tilslutte sig de problemstillinger, som kommunerne rejser i dokumentet (vedlagt).

Overordnede betragtninger

Det er overordentligt glædeligt at hensigten med vejledningen som udgangspunkt er, at der ikke må sprøjtes i BNBO, jfr. Hyrdebrev (vedlagt). I høringsudkastet fremgår det dog ikke på samme klare måde, at hensigten er ingen brug af sprøjtemidler, idet der relativt detaljeret skal udarbejdes en risikovurdering for hver boring. Hvis hensigten er ingen brug af sprøjtemidler, burde det være tilstrækkeligt at argumentere for de tilfælde, hvor boringer ikke skal beskyttes, f.eks. fordi boringerne sløjfes eller flyttes. Ordvalget ”..som udgangspunkt..” frygtes derved at kunne blive en ”kattelerm”, som kan anvendes i langt hovedparten af tilfældene.

Ifølge hyrdebrevet vil det i januar 2020 blive et lovkrav at kommunerne skal gennemgå alle BNBO. Ved udgangen af 2022 vil der blive taget endelig stilling til, om det generelle forbud skal udrulles. Dvs., at det på nuværende tidspunkt er uvist for lodsejere, kommuner og vandværker hvad der vil ske, hvis der ikke indgås en frivillig aftale inden udgangen af 2022. Det har stor betydning for interessen fra alle parter side for at indgå en aftale.

Besøgsadresse:

Industriens Hus
Rådhuspladsen
København V
T: +45 35 25 37 37
F: +45 35 25 37 38
E: fri@frinet.dk
W: www.frinet.dk

Postadresse:

Vesterbrogade 1E, 3. sal
Postboks 367
DK-1504 København V

Ifølge høringsudkastet skal kommunerne forholde sig til indsatser i indsatsområder således at lodsejere ikke belastes unødigt. Indsatsplanlægning og BNBO vurdering skal således følges ad. Hidtil har det dog været overordentligt vanskeligt at gennemføre frivillige aftaler inden for en kort årrække. Inden udgangen af 2022 er således et ambitiøst mål.

I høringsudkastet er der ikke taget stilling til hvorledes lovkravet eller det generelle forbud vil stille lodsejerne økonomisk. Det er derfor ikke muligt at vurdere konsekvensen af hverken en frivillig aftale, påbud eller lovkrav. Det stiller lodsejere i en klemme fordi de ikke kan vurdere om det er en ulempe at indgå frivillige aftaler.

Vandværkerne etablerer løbende nye borer og kildepladser. Omfanget heraf er de seneste år forceret af en stærkt øget antal forurening med pesticider og nedbrydningsprodukter. Vi mærker allerede nu, kort tid efter udmeldingen om BNBO-beskyttelsen, at det er blevet markant vanskeligere at få lodsejernes accept til etablering af nye borer på deres ejendom. Dette skyldes, at de ikke kan få klarhed over de dyrkningsmæssige og økonomiske konsekvenser ved at indgå aftale om etablering af borer. Dels er der usikkerhed om udstrækningen af et kommende BNBO, og dels er der usikkerhed om der kan forventes dyrkningsrestriktioner indenfor BNBO. Ang. udstrækningen af BNBO, så er det pt. Miljøstyrelsen, der skal beregne og godkende denne. Der er således behov for at denne beregning kan udføres hurtigt, og gerne af vandværkerne og deres rådgivere. Ang. usikkerheden om forventede dyrkningsrestriktioner, så siger vejledningen, at det skal ske ud fra en risikovurdering. Ud fra vejledningen vil de enkelte kommuner kunne lægge "overlæggeren" forskellige steder. Her er vi igen inde og vægte ordene "... som udgangspunkt...". Der skal være en klar udmelding om, om der menes at BNBO SKAL beskyttes eller ej. FRI finder, vejledningen er god og velskrevet, hvorfor vi ikke har overordnede kommentarer til vejledningen. FRI har følgende indholdsspecifikke bemærkninger til udkastet:

Tekstnære kommentarer

Side 4, afsnit 1.2, sidste sætning:

Bemærk, at godkendelsesordningen for pesticider i princippet sikrer, at udvaskningen 1 meter under terræn er $<0,1 \mu\text{g/l}$.

Side 6, afsnit 2.1.1., sidste sætning

Her er det lidt uklart om der menes nyttigheden af GIS-temaer begrænset på en kategorisk, erfaringsmæssig vurdering af arealerne eller om det hensigten, at der skal udarbejdes statistik på arealanvendelse vs. forekomst af pesticider?

Side 7, afsnit 2.2.1., afsnit vedr. SFI-sand

Menes her, at kommunerne skal tilbyde beskrivelse af enkelte lokaliteter eller en database (statistik) af jordflytning og -tilførsel?

Side 8, "Sammenhængende lerlag", sidste afsnit:

Det bør nævnes her, at geo- og grundvandskemien i høj grad kan støtte vurderingen, f.eks. hvis der er flere redoxgrænser i den overliggende lagfølge, og/eller hvis der er nitrat og/eller forhøjet sulfat i det aktuelle grundvandsmagasin.

Side 9, afsnit 2.2.2

Grundvandsdannelse, afsnit 3. På grund af oppumpningen må der forventes lokalt at være forøget grundvandsdannelse i nærområderne omkring indvindingsboringer.

Side 10, afsnit 2.2.3

Grundvandskemi, afsnit 1. Der menes vel "fortynding" og ikke "udvaskning"?

Side 11, afsnit 2.2.3. "grundvandskemi", 3. afsnit

Er detektionsgrænser i kemiske analyser fastlagt fx i akkreditering af laboratorierne? Hvis ikke, hvordan skal man bruge inkonsistente detektionsgrænser i vurdering af fund?

Side 11, afsnit "Vandets alder", afsnit 3.

Generel aldersdatering ud fra tidsserier over magnesium har ikke været anvendt i mange år, siden et større projekt såede tvivl om metodens generelle anvendelighed. Derimod mangler det at blive nævnt, at man specielt for kalkmagasiner kan anvende fluorid og/eller Mg/Ca-forhold samt - i skrivekridt – strontium. Desuden bemærkes det, at blandingsvand af meget forskellig alder især forekommer i aktive indvindingsboringer og/eller boringer med lange filtre/indtag.

Generelt mangler der i afsnittet en stillingtagen til problematikken utætte boringer, som fejlagtigt kan indikere generelt dårligt beskyttet grundvand. Ved fund af miljøfremmede stoffer i en boring bør det undersøges, om de vandkemiske forhold indikerer utætheder, f.eks. ved en blandet redoxvandtype.

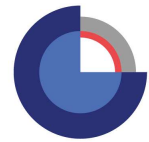
Side 16, 3.2, andet afsnit

Gælder pesticidfri drift også byområder i indvindingsarealer fx på Frederiksberg? Der er en forskel af pesticidfund i by- og landområder:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969711011053>

Ulrik Ryssel Albertsen
Erhvervspolitisk Chef
Foreningen af Rådgivende Ingeniører

GEUS

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
mst@mst.dk
Att.: Philip Grinder Pedersen
MST-J.nr.: MST-020-00103

J.nr. GEUS 021-0001
Ref. CLKJ/HCB

København den 2. april 2019

Høringssvar til høring af "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)"

Vi har på GEUS med stor interesse læst høringsversionen af "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)" med publiceringsdato den 11. marts 2019. GEUS har følgende specifikke kommentarer til høringsversionen angivet kronologisk i forhold til deres forekomst i vejledningen:

Side 4, afsnit 1.2, linie 1-2: Der skrives i høringsversionen: "Omfanget af fund i drikkevandskontrollen ...".

Menes der "vandværkernes boringskontrol" frem for "drikkevandskontrollen" ?

Side 4, afsnit 1.2, linie 3-4: Vedrørende fund af pesticider i grundvandet skrives der i høringsversionen: "Der er typisk tale om forureninger fra stoffer, som ikke længere er godkendt".

I grundvandsovervågningen, som inkluderer data fra både vandværkenes boringskontrol og GRUMO indtag, ses fund af en række pesticider og deres nedbrydningsprodukter (fremefter benævnt samlet som "pesticidstoffer"). Det er korrekt, at de fleste af disse fund p.t. udgøres af pesticidstoffer, der stammer fra pesticider, der ikke længere er godkendt. Det bemærkes dog, at dette til dels kan skyldes, at de pesticidstoffer, der

GEUS
De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland
Øster Voldgade 10
1350 København K
Tlf. 38 14 20 00
CVR-nr. 55 14 50 16
EAN-nr. 5798000866003
geus@geus.dk
www.geus.dk

GEUS er en forsknings- og rådgivningsinstitution i Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet

har indgået i analyseprogrammerne overvejende stammer fra pesticider, der ikke længere er godkendt.

Side 4, afsnit 1.2, linie 4-6: I høringsversionen skrives der: ”Godkendelsesordningen er blevet mere restriktiv med årene og vurderes at repræsentere 85-95% af arealet på moræneler...”

Det antages, at der her refereres til VAP-programmet, der tester en række pesticidstoffer på fem marker i Danmark, hvoraf fire af markerne er beliggende på morænelersjorde. Det bemærkes i denne forbindelse, at der testes flest muligt relevante pesticidstoffer på VAP-markerne inden for den eksisterende økonomiske ramme. Det er dog ikke alle relevante pesticidstoffer, det er muligt at teste på VAP-markerne.

Med hensyn til vurderingen af hvor stor en andel af arealet på moræneler, der er dækket af VAP-programmet, henvises generelt til GEUS notat 05-VA-18-06 af 3. december 2018 for GEUS’ vurdering af dette. I notatet redegøres for, at de eksisterende morænelersmarker i VAP repræsenterer fire forskellige overordnede aflejringsmiljøer for moræneler i Danmark, og at disse overordnede ”typegeologier” tilsammen udgør 85-95% af arealet, der er dækket af moræneler aflejringer. Det bemærkes dog, at der også i notatet redegøres for, at udvaskningspotentialet for pesticidstoffer ikke alene afhænger af den overordnede ”typegeologi”, men også af en række andre faktorer såsom klimaforhold og lokale detailgeologiske forhold.

Side 4, afsnit 1.2, linie 14: I høringsversionen skrives der: ”BNBO er en zone, hvor der kan være en relativt ringe fortynding af en eventuel forurening”.

Det er korrekt, at der kan være mindre fortynding i selve grundvandsmagasinet ved en eventuel forurening inden for BNBO. Det bemærkes dog, at den resulterende forurening af det indvundne vand fra en indvindingsboring vil være den samme - uafhængigt af om forureningen sker inden for eller uden for BNBO.

Side 4, afsnit 1.2, linie 20: I høringsversionen skrives der: ”Desuden kan indvindingen fra boringen under særlige geologiske og hydrologiske forhold øge grundvandsdannelsen fra terræn...”.

Det anbefales at erstatte ”øge” med ”accelerere”, idet indvinding af grundvand giver anledning til øgede vertikale trykgradienter, der i visse tilfælde kan accelerere grundvandsdannelsen.

Side 5, afsnit 1.4, linie 16-19: I høringsversionen skrives der: ”Endelig indeholder kapitel 4 i 2007-vejledningen en udførlig gennemgang af, hvordan BNBO beregnes i praksis. Efter Miljøstyrelsen har overtaget opgaven med beregning og udpegning af BNBO, benyttes i stedet, inden for rammerne af beskrivelsen i 2007-vejledningen, en mere ensartet procedure.”

Det bemærkes, at der efter GEUS’ opfattelse er behov for en opdateret beskrivelse af beregningsmetoder fra BNBO 2007-vejledningen, da denne ikke kan anses for at være helt opdateret. Der er kommet ny viden og vejledning omkring BNBO beregningsmetodik, herunder den metode MST anvender (WhAEM).

Fremadrettet er der behov for at indarbejde forbedrede metoder til brug for BNBO afgrænsning for komplekse forhold (f.eks. numeriske modeller/evt. dobbeltporøs beskrivelse) for flerlagsmagasiner, opsprækkede medier, områder med moræneler/kalk, grundfjeld mm. hvor WhAEM, som den anvendes jf. MST’s procedure, ikke er optimal. Her er der ligeledes et behov for en opdateret vejledning, procedure og valg af en kvalificeret metode (for kalk/opsprækkede medier f.eks. baseret på numerisk/dobbeltporøs model).

MST’s procedure bør efter GEUS’ opfattelse udbygges med et trin, der indeholder en konceptuel model som grundlag for valg af optimale metodik, frem for anvendelse af en simpel WhAEM beregning i alle situationer, som det anbefales i øjeblikket.

Endelig er der behov for at MST beslutter hvilken transporttid (og/eller evt. max afsenkning), der skal gælde, da der efter GEUS’ opfattelse bør anvendes samme tilgrundliggende transporttid (evt. samme max afsenkningskriterium) for alle kildepladser ved udpegningen af BNBO (f.eks. 1, 2, 5 eller 25 år), uafhængigt af prøvetagningsfrekvens.

Side 7, afsnit 2.2.1, afsnit om VAP: Jf. bemærkninger ovenfor til afsnit 1.4, linie 4-6.

Side 7, afsnit 2.2.1, afsnit om SFI-ler: I høringsversionen skrives der: ”Kompleksiteten skyldes til dels, at pesticiderne er en kemisk meget divers gruppe, og at de forskellige pesticider har forskellige biokemiske egenskaber med hensyn til binding og omsætning...”

Det anbefales at erstatte ”biokemiske” med ”biogeokemiske”.

Side 8, linie 8-12: I høringsversionen skrives der: ”Endelig har Miljøstyrelsen i 2017 etableret en supplerende VAP-mark, hvor lerlag overlejrer kalk, og hvor resultaterne fra de første års test viser, at markens følsomhed ikke adskiller sig væsentligt fra de tre øvrige marker på lerjord. Marken ser således ud til at være repræsentativ og indgik på lige fod med de øvrige marker. Samtidig sættes en sandmark på standby, således at der fortsat er fem marker.”

Det bemærkes at mængden af data fra den supplerende VAP-mark er begrænsede, idet marken først blev sat i drift i juli 2017. Det er derfor også uklart, hvad der konkret menes med ”markens følsomhed”, og at marken er ”repræsentativ”. Det anbefales derfor, at disse sætninger udelades af afsnittet. Det relevante i sammenhængen til SFI-ler er efter GEUS’ vurdering at nævne den supplerende VAP-mark, og at VAP-programmet udgøres af i alt fem marker – én på sand og fire på moræner.

Side 9, linie 10-14: I høringsversionen beskrives det, at: ”Boringens redoxdybde kan identificeres ved farveskifte fra rødlige og brunlige farver til grå og grønne farver...”.

Det antages, at der menes beliggenheden af redoxfronten i moræner fremfor ”boringens redoxdybde”. Endvidere bemærkes det, at der i geologiske profiler ofte ses oxiderede områder omkring dybtliggende sprækker, der ellers findes under den generelle redoxfront i moræner.

Side 11, linie 24-27: I høringsversionen skrives der: ”Fund af andre miljøfremmede stoffer i grundvandet – fx chlorerede opløsningsmidler, MTBE, BTEX mv. – kan være relevante for vurderingen, da de som regel også stammer fra forureninger fra overfladen, oftest fra punktkilder, og fund kan derfor sige noget om udvaskningsrisikoen”.

Det bemærkes, at dette oftest ikke vil være tilfældet, idet de nævnte stoffer typisk stammer fra punktkilder med meget høje koncentrationer, ofte i form af fri fase. Det betyder dels at stofferne bevæger sig anderledes gennem jordlagene og dels at de bevæger sig gennem jorden i koncentrationer, som er giftige for nedbrydende mikroorganismer.

Side 11, linie 34-36: I høringsversionen skrives der: "Vandets indhold af hovedparametre (nitrat, sulfat, magnesium m.v.) kan også give en indikation af vandets alder..." Endvidere henvises der til GEUS' Geo-vejledning 2018/2 om Kemisk grundvandskortlægning.

Det bemærkes, at der i GEUS' Geo-vejledning angives at sådanne metoder bør anvendes under inddragelse af hydrogeologisk viden, og at metoden er unøjagtig.

Med venlig hilsen

Claus Kjøller
Statsgeolog, GEUS
Geokemisk afdeling